

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6907 Superior Avenue, Cleveland, Ohio 44103.

Telephone: 431-6344

Jaunimo Metai

Gegužė - May 30, 1966

Nr. 61

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

KAIP NEREIKIA KARIAUTI

JAV VIETNAME DAVĖ KLASIŠKĄ PAVYZDĮ KAIP GALIMA PRALAIMĖTI TURINT SAVO PUSEJĘ IR GERĄ VARDĄ IR JĖGOS PERSVARĄ. — PREZIDENTO JOHNSONO PRESTIŽO KRITIMAS. — 'BUDISTŲ' IR 'LIBERALŲ' POKŠTAI AZIJOJE IR AMERIKOJE.

vytautas meskauskas

Pati geriausia pereinamoji trečiadienio naujiena buvo ta, kad Oregono demokratų pirminius rinkimus antradienį laimėjo tulas Duncan, o ne Morgan. Mat po tom plačiai pasklidusiom Amerikoje pavardėm slypėjo dvi pažiūros į Vietnamo karą: prezidento ir Oregono senatoriaus Morse, kuris, kaip žinia, reikalauja JAV pasitraukimo iš to pietryčių Azijos kampo. Kandidatas Duncan iš pradžių turėjęs daug daugiau galimybės laimėti tuos rinkimus ir demokratų nominaciją į senatorius, tačiau vėliau neramumai Pietų Vietname, premjero Ky konfliktas su budistais, padarė tokį blogą įspūdį čia Amerikoje, kad jau buvo visai rimtų būklės, jog Morgan gali laimėti ir tai būtų didžiausias patvirtinimas Morse tezes, kad amerikiečiai nenori kariauti Vietname.

Karas Vietname per paskutinį mėnesį smarkiai pakirto paties prezidento Johnsono prestižą. Į viešosios nuomonės tyrinėtojų klausimus, ar jums patinka ar nepatinka Johnsono prezidentavimas, dabar tik 54% apklaustųjų atsakė teigiamai. O į daugiau specifinių paklausimų, kaip jums patinka prezidento Vietnamo karo vedimas, teigiamai atsakė jau mažesnė pusė paklaustųjų, būtent 47%. Žinoma, viešosios nuomonės tyrinėtojai dažnai prašauja, tačiau paliekant tikslų nuosimčių klausimą nušalyje, visuotinu išsitikimu amerikiečių nepasitenkinimas karu Vietname pasiekė jau tokį mastą,

kad Walteris Lippmanas rado reikalo teigti, jog prezidentas padarė didžiausią klaidą siųsdamas JAV kariuomenę vesti neįmanomą karą neįmanomoje būklėje (fight an impossible war in an impossible environment).

Tačiau kitas JAV žurnalizmo veteranas David Lawrence US News & World Report puslapiuose sampratauja kitaip. Girdi, Vietname šiandien rėkiama "Yankees, go home" ir tam Amerikoje pritaria eilė legislatorių, kunigų, komentatorių ir jų blogai informuotų pasekėjų.

Kalbos ir nuomonės laisvė yra teoriškai neribota, tačiau jei jau kariuomenė yra pasiųsta, nesą jokios prasmės sunkinti jos uždavinį. Tie senatoriai ir atstovai, kurie savo kalbomis demoralizuoja kariuomenę ir kelia abejonių Amerikos ryžtingumui laimėti karą, prisideda prie karo pratęsimo ir jo praplėtimo, o tai gali privesti net prie pasaulinio konflikto.

Girdi, kritikai nenori pastebėti dviejų tikrų priešių už Vietnamo fasado. Vienas jų nori išviešpatauti Azijoje, kitas to paties siekia Europoje. Ir amerikiečiai negali padaryti reikiamo išpūdzio komunistams, jei jie skaito kalbas, pasakytas JAV senate, kur kritikuojami JAV pasistatytai tikslai Vietname. Iš tikro amerikiečiai taip pataikauja komunistams savo taikos moksais, kad tie greitai gali pareikalauti visiško pasidavimo.

Tai nesąs tinkamas būdas vesti karą, sako Lawrence ir sunku su juo

nesutikti. Juk kai Pietų Vietnamo premjeras generolas Ky pagaliaudrijo 'patvarkyti' vadina mus 'budistus', kurie iš tikro yra komunistų 'penktoji kolona' šalies domoralizavimui iš vidaus, reprezentantinis dienraštis New York Times pasiskubino pakomentuoti: "... he cannot win a purely military victory against Buddhism any more than the United States can win a purely military victory against Communism" (jis negali laimėti grynai kariškai prieš budizmą, kaip JAV negali grynai kariškai laimėti prieš komunizmą.)

Laikraščio vedomojo rašytojas sąmoningai užmiršo, kad Ky kovoja ne prieš budizmą, kuriam jis pats priklauso, bet prieš tam tikrus tariamus vienuolius, kurie reikalauja jo atsistatydinimo, patys nesiūlydami jokio kandidato. Ko jie nori, yra sąmišys ir betvarkė. To jie siekia tiesiog nežmoniškam priemonėm, o amerikiečių viešojoje opinijoje ar jos reiškėjai, reikalauja su jaistartis. Tarkis dėl ko? Kaip greičiau pasiduoti komunistams?

Gerą pamoką gavo būrys amerikiečių žurnalistų, kuriuos budistai pasikvietė į savo pagodą Da Nange ir pradėjo šaudyti į vyriausybės kariuomenę, kad išprovokavus jos puolimą. Juo daugiau tų žurnalistų būtų ta proga užmušta, tuo didesnis triukšmas pasaulyje. Washingtono Star korespondentas Richard Critchfield praneša, kad žurnalistai vis dėlto apsižiūrėjo kas jų laukia ir pradėjo bėgti, bet trys iš jų buvo pašauti iš užpakalio. Jie ir likusieji iš tos 40 žurnalistų grupės galėjo savo kailiu patirti 'budistų' metodus. Tų pačių 'budistų' kurie į Saigono gatves išveda moteris ir vai-

Giedrė Galinytė, biologijos-chemijos studentė, gegužės 21 d. Bostone buvo išrinkta kandidatė į Miss Lithuania rinkimus, įvyksiančius Chicagoje Jaunimo Kongreso metu.

BOSTONAS IŠRINKO KANDIDATĘ ! "MISS LITHUANIA"

Gražus būrys svečių prisirinko į sezono uždarymo subatvakarį. Visus domino ypatinga programa. Ypač

daug entuziazmo rodė jaunimo stalai. Juk šį vakarą bus išrinkta kandidatė į Miss Lithuania.

Atidarymo žodyje subatvakarių komisijos pirmininkas inž. Ed. Cibas išryškino svečių lūkesčius. "Šį vakarą be dainų programos, kurią išpildys sol. B. Povilavičius, akom. komp. J. Gaideliui, teisėjų komisija išrinks Bostono lietuvių reprezentantę, kandidatę į Miss Lithuania Chicagoje Jaunimo Kongrese."

Susirinkusiems plojant, Jaunimo Metų Komiteto atstovės Irenos Veitienės ly-

dimos, į svetainę įžengia tautiniuose rūbuose keturios finalistės: Giedrė Galinytė, Laima Jakutytė, Grytė Kuncaitytė ir Birutė Rentelytė.

Solistas B. Povilavičius, akomp. J. Gaideliui dainuoja: Tu pažvelk — muz. Aleksio, Šią naktelę — muz. K. Petrausko ir Languite arija iš operos Kornelio Varpai

Rašyt. St. Santvaras pristato publikai keturias kandidatės į Miss Lithuania. Kiekviena jų tautiniuose rūbuose taria į publiką trumpą žodį lietuviškai ir atsako į teisėjų statomus paklausimus. Po to, balinėmis suknėlėmis trumpą žodį taria anglų kalba.

Po varžybų teisėjų komisija, susidedanti iš pirm. St. Santvaro, Vikt. Vizgirdo, Al. Gustaitienės, J. Grigaliaus, Ir. Veitienės ir J. Vizbaro paskelbia, kad varžybose į Miss Lithuania titulą Bostone laimėjo stud. Giedrė Galinytė pirmą vietą ir Grytė Kuncaitytė antrą vietą.

Po rinkimų vietos Jaunimo Metų Komiteto pirmininkas C. Kiliulis laimėtojai G. Galinytei įteikė raudoną rožių didelę puokštę, o visoms konkurentėms po rožių puokštelę.

Užbaigiant subatvakarių metinį sezoną, inž. Ed. Cibas komisijos vardu išreiškė padėką visiems, kurie metų eigoje prisidėjo savo darbu prie subatvakarių rengimo, programos planavimo ir vaišių stalų ruošimo. Ypatingą padėką išreiškė rašyt. St. Santvarui, akt. Al. Gustaitienei, sol. B. Povilavičiui, komp. J. Gaideliui už programos planavimą. Žurnalistams P. Žičkui ir J. Vizbarui už populiarinimą spaudoje. Nepavargstantiems subatvakarių šeimininkams už vaišių

(Nukelta į 2 psl.)

O. V. DE L. MILAŠIUS NEPAMIRŠTAMAS PARYŽIUJE

Ši pavasarį, Paryžiuje pradėjo veikti Milašiaus Draugų Draugija (Association des Amis de Milosz). Jos valdybos pirmininku išrinktas — poetas Jean Audard. Milašiui gyvam esant — jis buvo vienas jaunųjų prancūzų poetų, draugavusių su Milašium. Kitų valdybos narių tarpe — Milašiaus knygų-veikalų leidėjas André Silvalre, poetas Jacques Buge, apgynęs Sorbonoje tezę apie Milašių, Bellemine-Noel, rašas dabar tezę apie Milašiaus kūrybą, bei kiti.

Kartu sudarytas tos Draugijos ir Garbės Komitetas. Jo pirmininku yra — rašytojas, Milašiaus draugas, — Jean CASSOU. Kiti Garbės Komiteto nariai yra — rašytojas Gerard Bauer (Goncourt Akademijos narys), rašytojas-kritikas Tėvas A. Blanchet, S.J., Sorbonos literatūros profesorė, Mme Durry, rašytojas Stanislas Fumet, Mme J. Grumbach-Vogt, prof. Andre Lebois, artistas Jean Louis Barrault, etc.

Garbės Komiteto nariais pakviesti taip pat — Dr. A. S. Bačkis ir prof. Dr. J. Baltrušaitis.

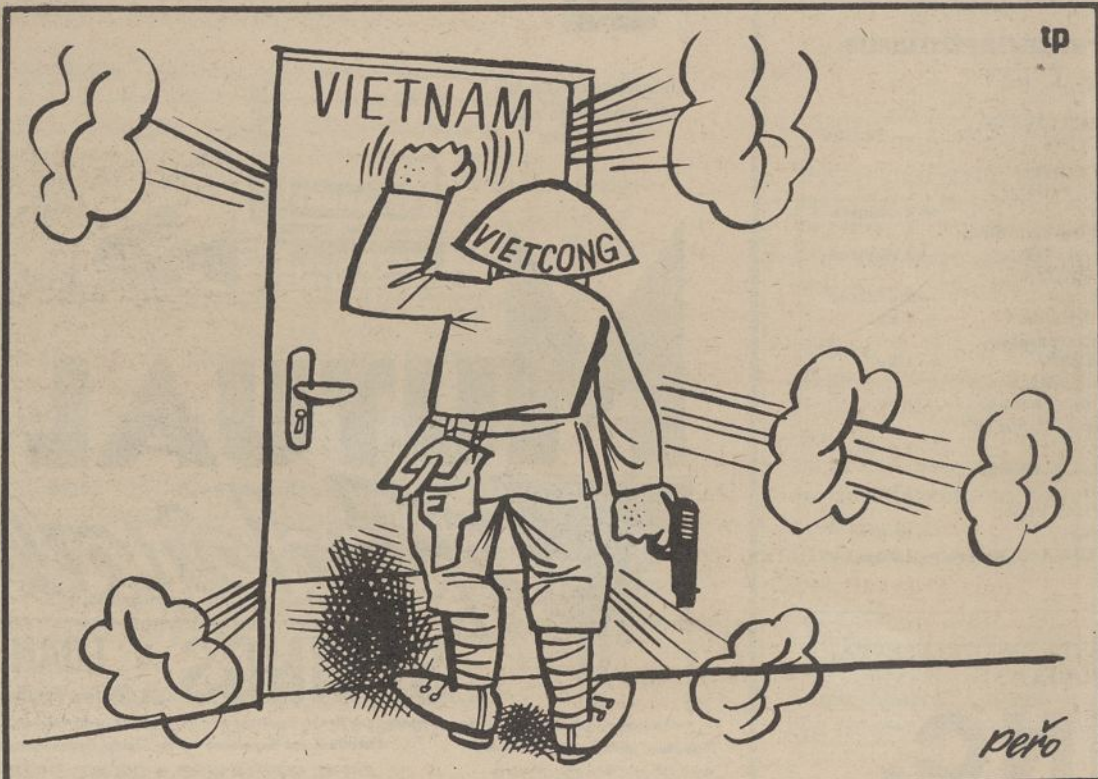
Visais Draugijos reikalais rūpinasi — Andre SILVAIRE, 6, rue Jose Maria de Heredia, PARIS-VIIe.

Rašytojas St. Santvaras kalba Bostono subatvakary, kuriam buvo renkama kandidatė į Miss Lithuania.

Bostono lietuvių jaunimo organizacijų atstovai parašė JAV senatoriams ir kongresmanams 692 laiškus, kad Lietuvos byla būtų iškelta Jungtinėse Tautose.

Kai du pešasi, trečias laimi...

DVYLIKA DIENŲ IKI KARO...

"Šautuvai gali patys vieni pradėti šaudyti..."

Žinia apie Lenkijos mobilizaciją Berlyne buvo sužinota po pietų. Kaip ir galima buvo laukti, ji sukėlė susijaudinimą kariškių tarpe. Keitel, Jodl, Brauchitsch ir kiti generolai stengėsi Hitleriui išdėstyti armijos nuotakas. Nuo rugpjūčio 25 d., kada puolimo įsakymas buvo atidėtas, armija nerimavo. Ji negalėjo suprasti kas dedasi. Nuo eilinio kareivio iki generolo, kariai neslėpė nepasitenkinimą ir klausinėjo "ką dar išdarinėja tie diplomatai". Jiems buvo atsakyta, kad deramasi, bet jie iš to nematė nieko gero.

-Tokia padėtis negali tęstis amžinai, -sakė generolai Hitleriui. -Mes prarandame brangų laiką. Iš mūsų rankų ištraukia svarbias kortas, kaip tai netikėtumo efektą. Ar jūs leisite Lenkijai mobilizuotis? Tai sudarys riziką mūsų problemoms. Pagaliau, jums turėtų būti žinoma, kad reikės mažiau nei penkiolikos dienų išblaškyti lenkų armijai ir kita penkiolika dienų ją likviduoti. Ir tai jei bus palankios aplinkybės. Gi ruduo artinasi. Prasidės lietingas peri-

jodas. Rūkas neleis mūsų aviacijai išvystyti veiklą ir įmirkusi žemė pasidarys didžiausia kliūtis tankams. Kiekviena prarasta diena mums atneša naujų sunkumų. Jei mes nepradėsime karo veiksmų tuojau, mums neužteks laiko jų užbaigti iki galo. Tokiu atveju geriau būtų laukti pavasario....

-Negali būti ir kalbos! -atkiro jiems Hitleris. -Mes esame ant ribos. -Toku atveju mums reikia dabar pasakyti "taip" arba "ne" kategoriškai. Kitaip mes nesimame atsakomybės.

Hitleris niekad rimtai nežiūrėjo į generolų išpėjimus, bet šį kartą jų klausėsi, nes jie buvo teisūs. Prailginimas tokios padėties gali sugriauti jo autoritetą, o tas buvo svarbiausia.

Tad nutarimas tuoj buvo priimtas. Jis neleis dalykams ilgiau pasilikti tokioje padėtyje. Jei derybės su lenkais įvyks 48 valandų laikotarpį gerai, kitaip jis tam padarys galą.

7 val. 15 min. vakare sir Neville Henderson atvyko į kanceliariją iš Hitlerio rankų gauti atsakymą į anglų vyriausybės laišką, kurį išteikė

išvakarėse. Hitleris tuojau pat išteikė tekstą. Nežiūrint, kad jis buvo ilgas, Henderson greit perbėgo akimis. Jis nekantravo sužinoti, kas ten parašyta.

Savo atsakyme Hitleris dėstė, nors jis yra skeptiškas dėl derybų, tačiau sutinkąs derėtis su lenkais, nes "Vokietijos vyriausybė niekad neturėjo jokio intereso paliesti Lenkijos gyvinišius reikalus".

Tas gerai, pagalvojo Hendersonas. Aišku, bus sunkumų nustatyti tuos "gyvinišius interesus". Bet sekanti frazė jį išmušė iš lygsvaros:

"Vokietijos vyriausybė laukia atvykstant lenkų igaliotos delegacijos trečiadienį, 1939 m. rugpjūčio 30 d."

-Jūs negalvojate tai sušuko Hendersonas. Duodate tik 24 valandas lenkų delegacijai atvykti į Berlyną. Tai labai trumpas laikas. Kodėl toks skubėjimas? Jūs mokate savotiškai žmones imti už gerklės... Tai skamba ultimatumu..

-Visai ne, -atsakė Hitleris. -Šis sakinytis tik parodo įvykių svarbumą. Pagalvokit, kad incidentas gali įvykti kiekvieną minutę pasieny, kai kariuomenės mobilizuotos stovi viena prieš kitą.

-Bet jūs duodate mažai laiko...

-Kaip mažai? Chamberlainas ir Daladier atvyko į Muencheną kitą dieną gavę mano kvietimą. Kodėl lenkų atstovai negali paties padaryti? Užtenka dviejų valandų kelionės lėktuvu iš Varšuvos į Berlyną.

-Klausykite mane....

-Ne! Štai jau savaitė kaip mes kalbame tą patį. Mes keičiamės begalinėmis notomis ir atsakymais. Šis kvailas žaidimas negali tęstis amžinai. Įvykiai negali laukti. Atsistokime prieš realybę. Pagalvokit apie divizijas, kurios sutrauktos pasieny ir

(4)

apie šautuvus, kurie patys gali pradėti šaudyti. Žinokit, kad mano žmonės kraujuoja.

-Lenkų tauta taip pat galėtų pasakyti...

-Tad matote, skubėjimui yra dar viena priežastis. Jums anglams, tai nesvarbu!

Girdėdamas tuos žodžius Hendersonas pasijuto lyg būtų gavęs antausį ir prarado kontrolę.

Rėkdamas garsiau už Hitlerį ir žiūrėdamas tiesiai į akis, sušuko:

-Toks kaltinimas yra niekšingas. Anglai nėra tai ką jūs galvojate. Aš neleisiu niekam, net jums, tokius dalykus sakyti. Ir ypač man, kuris nuo pat buvimo Berlyne nenustojo visom jėgom kovoti, kad būtų suklūdytas karas ir kraujo praliejimas... Jūs perdedate. Jei norite karo, tai jį turėsite!

Pagaliau, suvaldęs save, jis paklausė Hitlerio kokios yra jo sąlygos.

-Nieką daugiau, kaip Versalio sutarties peržiūrėjimas, -atsakė Hitleris, būtent grąžinimas mums Dancigo ir kordoriaus, o taip pat garantijos, kad vokiečių mažumos teisės Lenkijoje būtų apsaugotos.

-Aš perduosiu savo vyriausybei jūsų pasiūlymus, -atsakė Hendersonas atgavęs nervų kontrolę. -Bet jei lenkų delegacija atvyks deryboms į Berlyną, ar galite užtikrinti, kad su ja bus gerai elgiamasi ir derybos vyks lygybėje.

-Aišku, -atsakė Hitleris, patraukdamas pečiais.

Dar Hendersonas bandė išsiderėti, kad lenkų delegacijai atvykti būtų duotas ilgesnis laikas, bet Hitleris su Ribbentropu apie tai nenorėjo kalbėti.

Grįžęs į ambasadą, Hendersonas parašė savo vyriausybei raportą, išdėstydamas, kad Hitleris priėmęs pasiūlymą ir pasiryžęs tiesioginiai kalbėtis su lenkais. Kada jis buvo paklaustas, ką reiškia "Lenkijos gyvinišiai interesai", pažadėjo raštu pateikti pirmą negu atvyks lenkų delegacija.

Kitame numery: Daladier įtaria savo užsienių reikalų ministrą...

Bostono vilkiukai tunto sueigoje su vadovė Paulina Kalvaitiene ir G. Karosaite.

BOSTON

(Atkelta iš 1 psl.)

stalių ruošimą Onai ir Antanui Vilėniškiams, O. Andriūšienei, Al. ir ponai Griauzdėms, T. Stankūnaitėi, L. Lendraičiui, Vl. Mickūnui ir kitiems. Tik visų bendru rūpesčiu subatvakariu turėjo dideli pasisekimo ir puikią programą.

ALT S-gos Bostono skyriaus pirm. Br. Utenis savo žodyje pažymėjo, kad subatvakariai ne tik palaiko lietuviškas tradicijas, ir puoselėja lietuvišką kultūrą, bet virto Bostono lietuviško gyvenimo veidrodžiu.

BOSTONO MIŠRAUS CHORO KONCERTAS

Sekmadienį, gegužės 22 d. Lietuvių Piliečių Klubu salėje įvyko komp. Juliaus Gaidelio vadovaujamo Bostono mišraus choro metinis koncertas ir balius. Turtiną koncerto programą išpildė mišrus choras ir vyrų sekstetas, vadovaujant komp. J. Gaideliui. Vyrų

seksteto dainos labai patiko publikai savo naujomis kompozicijoms. Laukiame daugiau pasirodymų.

J. V. Sūdavas

ITEIKTOS DOVANOS STALO TENISO LAIMETOJAMS

Praėjusioje bendroje abiejų tuntų sueigoje įteiktos taurės skautų stalo teniso rungtynių laimėtojams.

Pirmą vietą laimėjo psl. A. Valančiūnas, antrą — psl. Vyt. Adomkaitis ir trečia — sk. M. Žiaugra.

Taip pat įteikta graži prof. Ig. Končiaus darbo koplytėlė visuomenininkui A. Andriulioniui jo 60 metų sukakčiai priminti. Toje pačioje sueigoje buvo įteiktas Tėvynės Sūnaus žymuo inž. Vyt. Eikiniui.

Skauto įžodi davė Vyt. Rėsys ir skautininko. nesėdinti j paskautininko laipsnį pakeltas. inž. R. Kalvaitis.

Sueigos metu kalbėjo iš New Yorko atvykęs vienas iš Jaunimo Metų organizatorių p. Budreckas.

V. Leščinskaitė Tarptautiniame Institute Bostone prie skautų įrengto lietuviškų tautinių dirbinių stalo.

PLANINGAS TAUPYMAS

moka gerus dividendus

PRADĖK TAUPYTI ŠIANDIEN!

● Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokam visas pašto persiuntimo išlaidas.

4½%

Dabartinis dividendas išmokamas du kart per metus.

MUTUAL Federal SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

Pirmadienį, antradienį ir penktadienį nuo 9 val. ryto iki 4 val. po pietų.
Ketvirtadienį nuo 9 val. ryto iki 8 v. vak.
Šeštadienį nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų.
Trečiadienį uždaryta visą dieną.

Chartered and Supervised by the United States Government
2212 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS

Phone Virginia 7-7747 John J. Kazanowkas, Pres.
AUTOMOBILIAMS VIETA GRETA MŪSŲ ĮSTAIGOS

PETKUS
LAIDOJIMO ĮSTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

Gera naujiena dovanų siuntėjams į Latviją, Lietuvą ir Estiją

Dabar mes priimame užsakymus šioms "SPECIAL BALTIC" standartiniams siuntiniams:

SPECIALUS BALTIC Nr. 1 — \$20.00

1. Šprotai svieste 175 gr. aukščiausios rūšies — 1 dėž.
2. Sūris — latviškas 45% rieb. aukšt. rūšies — 1 kg.
3. Dešrelės latvių mėgiamos "SIGULDA" 250 gr. — 1 dėž.
4. Saldainiai "RYGOS MIBINYS" 200 gr. maišelyje — 2 maišeliai
5. Karamėlės (saldainiai) "SOLODOVAJA" po 200 gr. maišelyje — 3 plytelės
6. Sokoladas — pieninis su riešutėliais 100 gr. — 1 bonka
7. Rygos Juodas balzamas 0,5 litro — 1 bonka
8. Degtinė "DZIDRAIS" 0,5 litro — 1 bonka
9. Vynas — RYGOS — raudonas 0,5 litro — 1 bonka
10. Papirosai "KEMERI" po 25 dėžutėje — 4 dėžutės

SPECIALUS BALTIC No. 2 — \$20.00

1. Sūris lydytas "ALJA" 6 gab. po 30 gr. dėžutėje — 2 dėžutės
2. Marcipanų figūrėlis — 1 kg.
3. Sausainiai (pyragaičiai) "KRIMULDA" po 400 gr. dėž. — 2 dėžutės
4. Sokoladin. įvairių "RYGOS MIBINYS" — 1 dėž. 250 gr.
5. Kava "KURZEME" 250 gr. dėžutėje — 2 dėžutės
6. Degtinė "KRISTAL" 40 laips. 0,5 litro — 2 bonk.
7. BALZAMAS (Juodas futleras) po 0,5 litro kiekv. bonk. — 2 bonk.
8. Vynas "JUBILEJINIS" likėriškas 0,5 litro — 1 bonka
9. Cigaretės "RIGONDA" po 20 dėžutėje — 10 dėž.

SPECIALUS BALTIC No. 3 — \$17.00

1. Šprotai — svieste aukščiausios rūšies, 175 gr. dėž. — 2 dėžutės
2. Dešros paskirų išdirbinių 250 gr. vienoj dėž. — 2 dėžutės
3. Saldainiai "PROZIT" 160 gr. dėžutėje — 2 dėžutės
4. Saldainiai "VESMA" 250 gr. maišelyje — 1 kg.
5. Sausainiai (pyragaičiai) "PIPARKUKAS" — 1 kg.
6. Likėris "GAUJA" po 0,5 litro kiekvien. bankoje — 2 bonk.
7. Kartus likėris "LASITE" 0,3 litro — 1 bonka
8. Rygos Juodas balzamas 0,3 litro — 1 bonka
9. Cigaretės "LATVIJA" po 20 dėžutėje — 10 dėž.
10. Vynas "LATVIJA" 0,5 litro — 1 bonka

VIRŠŲJ MINIMOS KAINOS APIMA VISAS IŠLAIDAS IR GAVĖJAS NETURI NIEKO MOKĖTI. JŲ GALITE TAI UŽSAKYTI PER BET KURĮ IŠ MŪSŲ AGENTŲ AR ATSTOVŲ, ARBA TIESIOGIAI.

PODAROGIFTS, INC.

220 PARK AVENUE SOUTH (corner 18 Street New York, N. Y. 10003. Phone 212 — 228-9547

DIRVA

The Lithuanian Newspaper
Established 1915

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103
Telephone: 431-6344.

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.
Published tri-weekly except Holidays and semi-weekly in July
and August by American Lithuanian Press Radio Ass'n.
VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$11.00. Single copy 10 cents.
Editor-in-chief Jonas Čiurkė.

Prenumerata metams \$11.00, pusei metų \$6.00. Dirva išeina:
tris kartus į savaitę, išskyrus šventes ir du kartus
liepos ir rugpjūčio mėnesiais.

Redaguoja:
Jonas Čiurkė ir Vytautas Gedgaudas
Redakcinė kolegija: P. Bastys, E. Čekienė, A. Laikūnas,
R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

NEIŠARTI DIRVONAI

Dirvos skaitytojas Antanas Grigaras yra uolus laisvų rašytojas amerikietiskajai spaudai. Praėjusios Vasario 16 šventės proga jis buvo pasiuntęs savo laiškus net į 30 laikraščių. Daugeis tų laiškų buvo įdėti, kiek apkarpius ir 'apdailinus'. Tie laišukai trumpi, bet aiškūs. Jie pasako, kokių būdu ir kokiomis priemonėmis Sov. Sąjunga pavergė Lietuvą ir kitas Baltijos valstybes. Jie pasako, kokioms sutartims, kokioms deklaracijoms Sov. Sąjunga nusizengė, tuo savo veiksmu pasidariusi žiauriausia kolonizatorė ir genocido vykdytoja.

A. Grigaras patyrė, kad "negausi, bet gana keista amerikonių publikos reakcija. Be poros sąžiningų klausimų laiško autoriui teko atsakyti ir tokius klausimus: Iš kur paėmėt tokią informaciją? Kur yra Baltijos valstybės? Argi tie (Baltijos) kraštai nėra buvusios rusų imperijos dalis? Sovietai išgelbėjo Estiją, Latviją ir Lietuvą iš nacių okupacijos! Jeigu Jūs laiškus yra teisingas, kodėl negalima niekur rasti knygų ar literatūros apie tokį nežmoniškai žiauru naikinimą buvusių nepriklausomų ir laisvų mlynėlių valstybių?" Savo laišku Dirvos redaktoriui A. Grigaras baigia trumpu "Dieve atleisk! Rezultate — didžiulis klausimas."

Klausimas, žinoma, lieka

tas, kad nežiūrint didelių pastangų praveisti rezoliucijas Senate ir Kongrese, nežiūrint manifestacijų, nežiūrint Kongresų ir visų veiksmų didelio sudėtinio darbo, amerikonių visuomenė palikta su daugeliu klausimų.

O kas gi renka senatorius, kongresmanus ir patį prezidentą, jei ne ta pati visuomenė? Iš ko ir kaip ji informuojasi, kad rinkimų metu nusistatyti, už ką ir kaip balsuoti? Tai vis eilė naujų klausimų, kurie veda į vieną ir vis tą patį atsakymą — visuomenę veikia, ją įtaigoja propaganda ir informacija. Tai pagrindiniai šaltiniai, iš kurių vystosi visuomenės opinija, su kuria taip skaitosi tų kraštų vadovybės, kurios periodiškai renkamos demokratišku būdu krašto gyventojų. Tuo būdu ir gauname tokią valdžią, kokią tauta yra užsitarnavusi.

Kokiais būdais ir kokiomis priemonėmis bandome palenkti šio krašto gyventojų opiniją mūsų bylai palankia kryptimi? Ar tik memorandumais ir protestais vis tuo pačiu adresu? Ar kartais į kalnų viršūnes žiūrėdami, nepamirštame derlingų slėnių?

Tai klausimai, nebe pirmą kartą keliami. Ir jie bus kartojami tol, kol mūsų pačių veikėjai nesupras, jog draugų reikia ir vėliau turėti ne tik renkamuosiuose, bet ir rinkėjuose.

JAUNIMO KONGRESO ĮVYKIŲ KALENDORIUS

1966-tų, Jaunimo Metų, vasara bus viena iš reikšmingiausių laikotarpių ne tik lietuvių jaunimui, bet ir visai lietuvių visuomenei. Į sekančius įvykius suplauks jaunimas iš daugelio kraštų:

birželio 19 - 25 dienomis, Dainavoje vyksta Jaunimo Vadovų Studijų Savaitė.

birželio 25 dieną, Chicagos Jaunimo Centro patalpose vyksta Jaunimo Kongreso rengiamų Parodų atidarymas.

birželio 25 - 30 dienomis vyksta Pasaulio Lietuvių Jaunimo Stovykla Dainavoje.

birželio 30 dieną prasideda Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresas ir atsidaro a.a. Vyto Valaičio foto paroda Chicagos Conrad Hilton viešbutyje. (V. Valaičio paroda vyksta "Normandie Lounge" salėje.)
7:00 val. vak. pristatymas svečių, "Waldorf Room" salėje.
7:30 val. vak. PLJ Kongreso atidarymas, "Waldorf Room" salėje.
8:00 val. vak. paskaita: JAUNIMO REIKŠMĖ TAUTOJE IR IŠEIVIOJE, "Waldorf Room" salėje.
9:00 val. vak. MISS LITHUANIA rinkimai, "Williford Room" salėje.
10:00 val. vak. šokiai, "Williford Room" salėje.

liepos 1 dieną vyksta antroji PLJ Kongreso diena. 9:30-11:00 val. ryte, LIETUVIŲ JAUNIMAS PASAULYJE: pranešimai iš kitų kraštų, "Waldorf Room" salėje.
11:00-1:00 val. po pietų paskaita: KAIP MES KEIČIAMĖ SVETIMOJ APLINKOJ, "Waldorf Room" salėje.
1:00-2:30 val. po pietų, pietų pertrauka.
2:30-5:00 val. po pietų vyksta sekcijos atskiruose kambariuose:

1. "American Lithuanians in U.S.A. (anglų kalba)
2. "Sporto Sekcija"

ALT PIRMININKO "DŪDA" JAUNIMO KONGRESUI

V. RASTENIS

ALT pirmininkas yra įvairiomis progomis ištars gražių žodžių apie Jaunimo Kongreso idėją ir pareiškęs pasisekimo linkėjimų tam užsimojimui.

Bet Detroito "žodyje", apie kurį jau kalbėta (Dir-60 nr.), ALT pirmininkas pasirodė irgi, bent tuo reiškia, turįs dar ir kitą "dūdą" (kaip tie jo kaltintieji dviveidžiai "vadovaujantieji asmenys"), iš kurios praskambėjo prieš penketą mėnesių paskleistas neurotiškas gandas, tikęs niekam kitam, kaip tik "sėti pikta sėklą mūsų tarpe ir palaužti mūsų vieningumą ir stiprybę" — rengiantis Jaunimo Kongresui.

Anuomet gandas skambino, esą, Jaunimo Kongreso komitetan įsisukę "prokomunistai", siekiantieji "su-komunistinti" kongresą, ir tuo tikslu pats komiteto pirmininkas (A. Zaparackas) lankesio sovietinėje ambasadoje Washingtono turtis dėl galimybių atsikvisti Jaunimo delegaciją iš Lietuvos, — aišku, sovietinės valdžios parinktą "delegaciją".

Dažnai atsitinka, kad juo absurdiškesnis gandas, juo daugiau atsiranda lengvatikių, patenkančių ant jo meškerės. Šį kartą tokia "taisyklė" nelabai pasitvirtino, nes, palyginti, nedaug kas pakišo ant to kabluko, o ir užkliuvusių daugumas netruko atsikabinti, kai kongreso rengėjų (komiteto ir net PLB valdybos) buvo pareikšta, kad **nieko panašaus nėra** ir kad kongreso rengėjai nemato prasmės "atlikinėti išpažintį" dėl to absurdiško prasmavimo.

Priešinimas sumanymui kviesti jaunimo "delegaciją" iš Lietuvos per okupantų ambasadas būtų visiškai suprantamas, jei toks **sumanymas būtų**. Tačiau, kai jo visiškai nėra, tai kyla klausimas, iš kur kilo at-

kaklus tvirtinimas, kad yra?

Pagal dėsni "žiūrėk, kam iš to gali būti naudos", pirmas įtarimas siūlėsi, kad tokį gandą galėjo pakišti kas nors iš probolševikinių sluoksnių. Nes jiems tikrai būtų smagu, jei mūsų visuomenę kiltų nepasitikėjimas kongreso rengėjais, visuomenė jo neberemtų ir kongresas nepasisektų ar gal net visai neįvyktų.

Bet patys bolševikai ką nors mūsų visuomenę skleisti visiškai neturi palankių sąlygų, ir jie to nei nemėgino. Gandas sklido kain tik pačių karščiausių antikomunistų lūpomis ir priemonėmis. Galimas dalykas, kad čia nei nereikėjo "nirmoio degtuko" iš bolševikų pusės. Tokia mintis galėjo susikurti ir šiaip kurioi "antikomu nizmui" įsivandrinusioi vaizduotėj, nusivaidavusioi iki "suteimų srities" ir nebesusivokiusioi, kad tokią "kovą prieš komunizmą" matydami, pirmieji ir gal vieninteliai rankas iš pasitenkinimo trina ne kas kitas, kaip bolševikuojantieji, iš visos širdies linkintieji, kad Jaunimo Kongresas sužlugtų.

Ta nelemta ir jokio patiesinimo neturinti nepasitikėjimo sėkla, laimei, nesudygo. Rodės, kad gal tik kur nors tolimuose užkampuose bus palikusi abejonės nuosėdų. (Iš Kalifornijos — Bakersfield — prie čekio kongreso išlaidoms prijungta pastaba: — Gyvendamas čia, Amerikos užkampy, išgirdau žinias, kurios man kaip lietuviui nedaro garbės. Bet tiek to... Bent laikraščiuose atrodo viskas gerai... Jei būčiau tikras, kad kai kurie komisijos nariai neiškrės "išdaigų", kad ir nebūdamas turtingas, siųsčiau daugiau...)

3. "Jaunimas, jo Organizacijos ir Visuomenė" (Simpoziumas).
4. "Laisvinimo Darbas ir Jaunoji Karta" (Simpoziumas).
5. "Moksleivių Sekcija"
6. "Religinė Sekcija"
7. "Lietuanistiniai Mokslai"
8. "Komunizmo Metodika"
9. "Karių ir Veteranų Sekcija"

8:00-10:00 val. vak. vyksta meninė vakaro programa.
10:00 val. val. šokiai, "Continental Room" ir "Williford Room" salėse.

liepos 2 dieną vyksta trečia ir paskutinioji PLJ Kongreso diena.

9:30-10:30 val. ryte paskaita: ŽVILGSNIS Į PAVERTGĄ LIETUVĄ, "Waldorf Room" salėje.
10:30-12:30 val. po pietų vyksta simpoziumai atskiruose kambariuose.

1. "Lietuvos ir Rytų Europos Padėtis" (taikomas vidurinei kartai).
2. "Gyvenimas Lietuvoje".
3. "Kultūrinis ir Religinis Pasireiškimas Krašte".

12:30-1:30 val. po pietų, pietų pertrauka.
1:30 val. po pietų vyksta sporto rungtynės Marquette Parke.

1:30-3:30 val. po pietų.

1. "Tautinė Ištikimybė Svetur", dalyvauja paskirti ideologinių organizacijų atstovai.
 2. "Bendruomenės Išėjimoje", paskaita.
- 4:00 val. po pietų, vyksta PLJ Kongreso uždarymas su paskaita: LIETUVIŲ JAUNIMAS PASAULIO IDĖJŲ PLOTMĖJ, "Williford Room" salėje.
7:00 val. vak. vyksta PLJ Kongreso banketas "Grand Ball Room" salėje. Po banketo — šokiai.

liepos 3 dieną vyksta sekančios įvykiai:

10:00 val. ryte vyksta Šv. Mišios Šv. Kryžiaus parapijos bažnyčioje, Chicagos "Town-of-Lake" apylinkėje.

10:15 val. ryte vyksta Šv. Mišios Marijos Gimimo parapijos bažnyčioje, Chicagos "Marquette Park" apylinkėje.

Protestantų Pamaldų data ir laikas bus paskelbtas vėliau.

3:00 val. po pietų, visi kviečiami dalyvauti TREČIOJOJE DAINŲ ŠVENTEJE, kuri vyksta "International Amphitheatre" rūmuose, Chicagoje, šventės rengėjai: Jungtinių Amerikos Valstybių ir Kanados Lietuvių Bendruomenė.

Pastaba: kai kurie programos punktai gali pasikeisti.

Priede čekis ir peticija).

Bet, štai, ne kas nors iš "Amerikos užkampio", o pats ALT pirmininkas tą absurdišką gandą tebepalai-ko ir tebeskelbia savo kalboje pačiame ALB tarybos suvažiavime! Sausdydamas kaltinimais dėl bendradarbiavimo su okupantais į vadovaujančius asmenis (kaip šratais iš medžioklinio šautuvo į įsivaizduotą žiurkę tarp tikrų viščiukų!), ALT pirmininkas sustiprino šūvį dar ir tokia užuomina: — Sakysim, argi bendra-

darbiavimo šalininkams priderėtų partizaniskai kreiptis į bolševikų įstaigas, teiraujantis, ar jie išleistų pavergtos Lietuvos jaunimo delegaciją į Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresą, labai gerai žinant, jeigu okupantas tokią delegaciją jei išleistų, tai ji būtų sudaryta būtinai tik iš ištikimų komjaunuolių, ir ją lydėtų prityrę šnipai...

Ir čia, kaip ir visais kitais šio "žodžio" atvejais, ALT pirmininkas kartoja gandą, kurį žino esantį faktais nepagrįstą šmeižtą, bet kartoja irgi vartodamas tą pačią atvirktinio anonimiškumo techniką, netgi patobulintą tariamosios nuosakos pavartojimu. Iš anksto pasiruošę "nusiplauti rankas": — Aš gi nesakiau, kas kreipėsi į bolševikų įstaigas, ir net nesakiau, kad kreipėsi, o tik klausiau, argi priderėtų kreiptis...

Bet implikacija vistiek pasilieka. Toks dvigubai suktas žinoma neteisingo prasmavimo kartojimas pačiame Jaunimo Kongreso rengimo įkarštyje yra itin protestuotina. ALT pirmininko "antra dūda", grojanti visiškai priešingai jo linkėjimams kongresui pasisekimo. Maža to — ir ši "antroji dūda" savo keliu dvišaka. Nes pirmininkas, ką tik neigiamai pasisakęs prieš kreipimąsi į bolševikų įstaigas, tuo pačiu atsikvėpimu leidžia į jas kreiptis. Esą:

— Jeigu jau kreiptis, tai reiktų prašyti, kad išleistų delegaciją iš Sibiro darbo stovyklos vergų...

Taigi štai, — griežtasis kovotojas prieš bendradarbiavimą su okupantų įstaigomis, staiga leidžia net prašyti jose malonės, ir šiuo atveju jau nebe žino, kad ir iš Sibiro, ar iš kalėjimų Kremliaus valdžia, jei tik norėtų, irgi galėtų sudaryti "delegaciją" ir iš ištikimų komjaunuolių, ir šnipų prižiūrimą.

Čia jau iškyla visai kitas klausimas, būtent — ar ALT pirmininkas iš viso suprato, ką jis kalbėjo?

Tai nėra privataus sumano klausimas. Jei asmuo nesusivaiko dalykuose, kuriems yra apsiėmęs vadovauti, tai čia visų problema, o pirmoji eilė — pačios AL Tarybos. Faktas, kad, turbūt, dėl to nesuivaikymo ir visa ALT vadovyba Jaunimo Kongreso reikalu tebeklaidžioja abejonėse giliau, negu tas tautietis iš Kalifornijos užkampio: vis dar neapsisprendžia — remti ar neremti Jaunimo Kongresą!

ALT turi teisę apsispręsti vienai ar kitaip (tai yra, remti arba neremti), bet neleistina jai tūnoti neapsisprendime, pasiskandinusiai "pilnesnių informacijų stokes", fantastiškų gandų ir įtarinėjimų migloje. Jaunimo Kongresas šiandien jau visos mūsų gyvosios visuomenės dėmesio centrą įėjęs reikalas. Ypač viltinąją dmesį jam sukėlė ką tik įvykęs, visus garsinimus pralenkęs Kongreso peticijos dėl Lietuvos laisvės iš-

garsinimas tarptautinėje spaudoje.

ALT pirmininkas, atrodo, dar lig šiol nesuprato, kad šis išgarsinimas įvyko, lyg tyčia, Jūratės Reisgytės (girdėt, būsimos Kongreso dalyvės) "pabendradarbiavimu" su pačiu aukščiausiu Lietuvos okupacinės valdžios kvieslingu pareigūnu... Tuo tarpu ALT valdyba vis dar "stokoja pilnesnių informacijų, kiek ir kokioje formoje J. Kongrese Lietuvos laisvinimo reikalai bus keliami"... ALT pirmininkas įtaringomis užuominomis klausinėja, "argi priderėtų partizaniskai kreiptis"...

Nieko nuostabaus, jei jaunimas pagalvoja ir pakalba apie ieškojimą efektingesnių formų ir priemonių bendradarbiauti su pavergta Lietuva (ne su okupantais, kaip ALT pirmininkas tebeįtartinėja). Arba ir okupantą apstatyti! Ir nenuostabu, kad net toks "skandalas" įvyko Australijoje — pamanykite, lietuvaite gi kreipėsi į Paleckį (okupacinės valdžios delegacijos pirmininką!), su juo kalbėjosi, iš jo parąšą gavo! Tai įvyko partizaniskai. Kitaip ir negalėjo būt, nes, jeigu būtų buvę atsklausta ALT pirmininko ar pačios neapsisprendžiančios Tarybos, tai greičiausia būtų uždraudę.

Teko matyt, kad ALT pirmininkas nuogastauja, ar neiškilianti Jaunimo Kongre "kokia staigesnė ir neprasta mums" platforma "bendradarbiavimo su Lietuvos okupantais". Atseit, ne tik viešoj kalboj, bet ir ALT vardu vykstančiame oficialiame susirašinėjime ALT pirmininkas su jaunimo vadovais atkakliai juos įžeidinėja, vis ir vis ne vien užuominomis, o stačiai tvirtindamas, tartum jie Lietuvos laisvės kovos išdavikai, tartum jie iš tiesų planuotų ne kovą, o bendradarbiavimą su Lietuvos okupantais.

Supranta, ar nesupranta ALT pirmininkas, kad jis elgiasi, lyg būtų aklas Lietuvos laisvės kovos prieš įrankis? Turbūt, nesupranta, kaip nesupranta ir daugelio kitų dalykų. Nesupranta, kad gali būti šioje veikloje "neįprastų mums" platformų ar būdų, ir kad, jeigu kas "neįprasta mums", tai nebūtinai yra perėjimas prieš pusę.

IŠSIKOVOJO TEISĖ...

Lenkiškoms, kaip ir lietuviškoms mokykloms Lietuvoje yra išsikovota teisė turėti ne 10, o 11 klasių (pirmoji klasė šioj sistemoj atitinka pradžios mokyklos pirmąjį skyrių). Bet lenkiškų mokyklų krtvis dar didesnis, nes šalia dėstomosios lenkų kalbos jose dar turi būti stipriai mokoma ne tik rusų, bet ir lietuvių kalbos. Rusų kalbos ir literatūros kursas yra atskiras, toks pat, kaip ir lietuviškose mokyklose. Kelmas susidaro, kai reikia susitarti vyresnėse klasėse su lenkų ir lietuvių literatūra. Atskirioms tų dalykų pamokoms nėra vietos bei laiko. Lietuvių kalbos pamokų laiko negali skirti lietuvių literatūros nagrinėjimui, nes tų pamokų vos vos pakanka mokinius patenkinamai pačios lietuvių kalbos pramokyti. Todėl lenkų, ir lietuvių literatūra jungiama su tarptautinės literatūros kursu. Čia laiką skirsto apytikriai taip: per trejus metus — apie 100 valandų lenkų literatūrai, apie 85 valandas lietuvių literatūrai, apie 25 val. — kitų kraštų (ne rusų) literatūrai. Rusų literatūrai yra užtikrintas valandų skaičius atskirai.

(ELTA)

CHICAGA LAUKIA GAUSIAI SVEČIŲ

Pertraukos metu choristai gaus pusryčius nemokamai. Tuo pačiu pertraukos laiku bus atlikta jaunimo jungtinio choro generalinė repeticija. Todėl reikia viską atlikti laiku ir nesivėlinti.

LB Chicagos Apygardos Valdyba, norėdama pagerbti svečius ir sudaryti sąlygas visiems kartu susitikti, ruošia iškilmingą vakarienę su pasilinksminimu. Bendras darbas ir pasisekimas turėtų mus jungti ir paskutinį momentą pagerbiant dirbančius - šeimyniškoje ir darnioje šventėje - iškilmingoje vakarienoje. Juk reiš-

čia duoti progos žmonėms susitikti, pasikalbėti, pasisvečiuoti.

Tačiau pati LB Chicagos Apygarda nėra turtinga ir negali svečių bei choristų veltui pavaišinti. Visiems šventės dalyviams, kurie norės kartu pabendrauti ir dalyvauti, bilietai kainuoja tik po \$5.00. Salė, vieta ir laikas bus pranešta vėliau. LB Apylinkių valdybos, choro dalyviai ir kiti organizuoti vienetai, galėtų bilietus vakarienei užsisakyti jau iš anksto, pranešant apie tai komitetui iki birželio 15 d.

Antanas Gintneris

MAŽOJI DAINŲ ŠVENTĖ NEW YORKE

Š.m. gegužės 22 d., Franklin Lane mokyklos salėje, Woodhaven, N.Y. įvyko mažoji dainų šventė. Taip ją rengėjai pavadino, nes joje dalyvavo keturi lietuvių chorai, kurie ruošiasi didžiajai dainų šventei Čikagoje. Čia puikiai pasirodė Elizabeth, N.J. lietuvių parapijos choras, diriguojamas muz. V. Mamaičio, Rūtos Ansamblio, diriguojamas muz. A.

Kačanausko, Philadelphia Tautinis Ansamblis, vadovaujamas muz. L. Kaulinio ir Brooklyn operetės choras, vad. muz. V. Strolis.

Dvi valandas trukusioj programoj buvo ma-lonu išgirsti kiekvieną chorą atskirai ir visų jungtines jėgas. Koncerto pažiba buvo visų labai mėgiama žavingu balsu solistė Irena Stankūnaitė su Liudu Stuku, išpildę su Philadelphia chorą ištraukas iš B. Budriūno kantatos.

Jungtiniam chorui dirigavo muz. L. Kaulinis, akompanuojant jauniosios kartos atstovai Kaulinytei.

Pranešėja buvo Vida Gintautaitė-Jankauskienė. Vytautas Radzivanas kalbėjo akademinio jaunimo vardu, kviesdamas visus nedelsiant registruotis vykti į Jaunimo Kongresą, kad būtų galima parūpinti pigesnių susisiekimo priemonių.

Mažosios šventės iniciatorius ir visus chorų narius maloniai raštu pasveikino I-sios dainų šventės nepriklausomoje Lietuvoje organizatorius prof. muz. Juozas Žilevičius. Pras-

mingu žodžiu koncertą atidarė LB New Yorko Apygardos Kultūros vadovas Kęstutis Miklas.

Dainininkai buvo gerai pasiruošę, tam jie aukoję nesuskaitomą daugybę poilsio valandų, bet newyorkiečiai, kurių atsilankė vos pusantro šimto, nepakankamai įvertino jų pastangas. Buvo graži, šilta, bene pirmoji New Yorketokia pavasariška savaitgalio diena po ilgų šalčių ir lietingų dienų, todėl dauguma gal būtų išskubėjo į gamtą. Gal jau tų parengimų per daug, argal visiškai nebesidomėjimas lietuviška daina.

Malonu buvo matyti, kad choristų tarpe vis daugėja jaunų veidų naujai atvykusių ir čia gimusių lietuviukų, tačiau publikoje jaunimo matėsi labai mažai. Reiktų paieškoti priežasčių. (eč)

Nauji LF nariai

Š. m. balandžio mėn. Lietuvių Fondas pasi-pildė šiais naujais nariais:

Po \$1,000.00 aukėjo: Dr. Antanas Miliauskas ir Antanas ir kun. Bronius Dagiliai.

Po \$200.00: Jonas ir Ona Kanišauskai, Edmundas ir Birutė Juodėnai ir Petras ir Danutė Mikoliūnai.

Po \$100.00: Juozas Mačiulaitis, Antanas, ir Bronė Skiriai, Kalifor-

nijos Liet. Prekybos Rūmai, Prel. V. J. Černiauskas, Danutė S. Balys - Jasiūnaitė, Dr. Stasys K. Balys, Ona Stirbytė, Adelė ir Pranas Kasparai, a.a. Kazimiero Dirmanto Atm. Inašas (atstov. prof. S. Dirmantas), Balys Raudgas, Jonas Gudėnas, Veronika Nagius - Nagevičienė, a.a. Gedimino Gudėno Atm. Inašas (atstov. Justina Petkevičienė), Jonas Kaspariūnas, Kęstutis ir Kunigunda Kodačiai, Detroito Skaučių "Gabijos" Tuntas, Vytautas ir Romėnė Jonaičiai, John K. Gasis, Kazys Eidukaitis, V. ir L. M., Antanas ir Veronika Garmai, Inž. Juozas Jasinevičius, Vanda ir Marijonas Pukeliai, Juozas Dūda, Milda ir Jonas Norkūnai, Kenosha Liet. Kolonijos Dramos Vaidintojų Būrelis, Kun. Vincas Andriūška, M J C, Edwardas Šilingas - Schilling, Saliamonas ir Stefanija Baltūsiai, Antanas ir Jadvyga Gedgaudai, Adolfas Vadeiša, Juozas Marcėnas, Ona ir Vytautas Valiai, Juozas Murinas, Marija Gruzdytė, Zigmas Tarulis, Mykolas ir Ona

Vinclovai, Juozas Kaklauskas, Kazimieras ir Agnė Balaišiai, Jurgis ir Marija Apanavičiai, Petras Palubinskas, a.a. Petronėlės Palubinskaitės-Naujokaitienės Atm. Inašas (atstov. Petras Palubinsas).

Tuo pat laikotarpiu savo įnašus papildė: Kazimieras Smalenskas iki \$400.00, Rotilas Pranas ir šeima iki \$800., LVS Ramovės Detroito Sk. iki \$200.00, Nežinomo Lietuvos Partizano Inašas iki \$597.00, Genė ir Richardas Stankai iki \$200.00, J.Š. - taurus lietuvis iki \$650.00, Bronius ir Leonė Juškaitė iki \$300.00, Jonas Pociulis iki \$200.00, Stasys Pociulis iki \$200, Ignas ir Stasė Grigaliūnai iki \$200.00, Jurgis Mitkus iki \$200.00, LB Clevelando 2-ji Apylinkė iki \$750.00 ir Šakių Apskrities Klubas iki \$200.00. (sk)

NEPAMIRŠKIT
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

ŽIEMINIAI LANGAI IR DURYS

IVAIRIAUSIŲ IŠDIRBINIŲ TVOROS. STOĖLIAI IR KITI MODERNŲS NAMŲ PAGERINIMAI

KOSTAS BUTKUS

Chicagoje

Telef. PR 8-2781 rytais ir vakarais; LU 5-6291 bet kuriuo laiku

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE PIRKITE NAUJOJE MODERNOJE

PARAMA-

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖJE

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. Janušaitis ir J. Mažeika

ČIA GERIMUS PIRKSITE TIKRAI PIGIAI! TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ

1. Chateau Gib. 3 Str. French Cognac 5th — \$4.98
2. Imported Scotch Whiskey 80 proof 5th — \$3.98
3. Napoleon Brandy 5th — \$3.35
4. Hiram Walkers cocktails 5th — \$2.98

5. Leabfraumilk — German Wine 5th — \$0.98
6. Napoleon Vermouth 5th — \$1.19
7. Da-Silva Domain Wine 5th — \$0.98

Be to, didžiausias pasirinkimas importuotų maisto produktų iš viso pasaulio kraštų.

JUOZAS ŠLAJUS

KĄ RASIU SUGRĮŽĘS?

ATSIMINIMAI (4)

Einant Vytauto gatve, Albinas mane nustebino, sakydamas:

- Užėikime išgerti po stiklinę alaus. Esu ištroškęs.

Paziūrėjęs į jį ir mūsų paketus, suabejojau, ar verta žaisti ugnimi, o Albinas tą pastebėjęs sako:

- Jei mes pradėsime dairytis ir bijoti, tai kas nors pastebės ir kó gero papulsime bėdon. Kai drąsiai ką nors darai, visuomet gerai išeina.

- Gerai, ši alinė yra viena iš švariausių, užėikime, - sakau.

Alinė buvo labai prirūkyta ir visi staliukai užimti. Tik prie vieno staliuko buvo dvi laisvos kėdės, ir prie to paties staliuko ant kitų dviejų kėdžių sėdėjo du rusų karininkai. Pakėtus pastūmėm po stalą ir užėmėm dvi laisvas vietas. Mums atnešė alaus ir po lėkštelę sūdytų žirnių. Alinėse sūdytus žirnius duodavo prie alaus veltui, kad, tokių žirnių užvalgęs, daugiau galėtum išgerti alaus.

Sekančią dieną Albinas turėjo grįžti į Kauną. Atsisveikinant nežinojom, jog tai buvo paskutinis mūsų rankų paspaudimas. Kaune jis buvo areštuotas. Jo sesuo gyveno taip pat Tauragėje ir man pasakojo, kad Albinas yra areštuotas, bet, vyks-

tant vokiečių repatriacijai, per vokiečių konsulą Kaune esą parūpinti jam dokumentai ir kad konsulas susitaręs su rusais, jog Albinui būsią leista repatrijuoti. Ji buvo net užtikrinta, kurią dieną Albinas bus išvežtas Vokietijon, kuo mes labai džiaugėmės.

Bet vieną naktį, kai jau sėdėjau Kauno kalėjime, saugumo departamento rūmuose, buvau sujaudintas, pamatęs jį žiūrint į mane. O buvo taip: sargybinis, nuvedęs mane po kvotos vienais laiptais žemyn, sukomandavo: "Sustok; apsigrėžk atgal!" Aš apsigrėžiau ir pamačiau, kad nuo viršutinio laiptų į mane žiūri Albinas. Tai buvo paskutinis mūsų žvilgsnis vieno į kitą. Bet aš ir šiandien nesuprantu, kodėl anas sargybinis rodė ar vaidino savo baimę ir keistą susijaudinimą, lyg įvykus didelei klaidai, kad mes pamatėme vienas kitą, ir skubiai mane nuvedė perduoti kitai ginkluotai sargybai, kad mane grąžintų į sunkių darbų kalėjimą. Pirmą karo naktį Albinas buvo išvežtas iš Kauno kalėjimo ir masinėse skerdynėse prie Červenės enkavedistų nužudytas.

Albinas yra tik vienas pavyzdys iš daugelio tūkstančių kitų kovojusių ir žuvusių už lietuviybę. Retas iš mūsų neturime žuvusių ir nukentėjusių nuo Lietuvos pavergėjų. Bolševikai, norėdami įvesti komunizmą ne vien Lietuvoje, bet visame pasaulyje, yra išžudę milijonus nekaltų žmonių. O Albinas nieko nežudė, svetimų kraštų neplėšė, tik nepripažino pavergusių mūsų kraštą okupantų ir už drąsesnį nusistatymą buvo okupantų nužudytas.

DIREKTORIUS KVIEČIA

"Maisto" fabriko odų ir kailiukų rūšiavimo san-

dėlyje dirbome tik dešimt žmonių. Buvo du žydai rūšiavimo specialistai, nepriklausomybės laikais gana turtingai gyvenę. Jie buvo žymūs odų ir kailiukų prekybininkai ne tik Lietuvoje, bet dalyvaudavo varžytinėse ir užsieniuose: Vokietijoje, Latvijoje ir Estijoje. Buvo keletas lietuvių ir žydų darbininkų. Mudu su J. G. mažytėje raštinėje tvarkėme rūšiavimo atskaitomybę. Su rūšiotojais žydais gana draugiškai sugyvenome ir vieni kitais visiškai pasitikėjome. Pas vieną iš jų, H., gyveno žymus raudonarmietis politrukas su pulkininko laipsniu. Mūsų rūšiotojas H. buvo gudrus ir igijo pulk. politruko pasitikėjimą. Savo pasikalbėjimus su politruku papasakodavo ir mums. Žinios mums buvo įdomios ir svarbios, o kai kurios net bauginančios. Svarbiausia, patyrėme, kad reikia būti labai budriems, atsargiems ir niekuo nepasitikėti, nes Sovietų Sąjungoje yra taip išvystytas gyventojų sekimas, jog ir šeimoje nevisuomet atvirai drįstama tarp savęs viską kalbėti, nes šeimos narys gali būti užverbuotas -- priverstas pranešti NKVD (Saugumo policijai) su kuo ir ką kalbėjosi.

Jei kas mums skambindavo telefonu, tai tik iš "Maisto" fabriko. Ir taip 1941 m. balandžio 15 (antrą Velykų dieną) suskambėjo telefonas.

- Ar tu Juozai? ... Direktorius.

-- Taip aš, draugas direktoriau, -- atsakiau.

-- Negaišdamas ateik tiesiai pas mane. Aš turiu pasikalbėti dėl darbo.

Naujasis "Maisto" fabriko direktorius M. Urbonavičius prieš bolševikų atėjimą buvo eilinis raštinės tarnautojas "Maisto" fabrike. Bolševikams atėjus, jis buvo paskirtas direktoriumi.

(Bus daugiau)

Architektas Rimantas Mulokas

JAUNAS ARCHITEKTAS

Architekto Jono Muloko rezidencijoje, Chicagoje, surinko gausus būrys svečių pagerbti jo sūnų Rimą Muloką, jaunąjį architektą, šiais metais baigusį Illinois Universitete Urbanoje architektūros skyrių ir gavusį bakalauro diplomą. Ta pačią progą buvo atšvęsta ir 25 metų jo tėvų vedybinė sukaktis.

Jaunojo architekto tėvas Jonas Mulokas yra vienas iš tų lietuvių menininkų-architektų, kuris nuolat sielojasi lietuviško stiliaus įvedimu savo statybos projektuose.

Panaudodamas moderninę statybos medžiagą, jis savo vizijas vykusiai supina su realybe. Pagal laiką ir aplinką jo pastatai patraukia žiūrovo akį savo formų naujovėmis ir originalumu.

Nėra abejonės kad ir jaunasis architektas Rimantas paseks tėvo pėdomis. Koks platus ir atviras kelias jaunam pasireikšti! Naujos idėjos, sumanymai, ieškojimai ras šiltą atgarsį, supratimą ir paskatinimą jo tėvo jausmuose. Tik žinau, su viena sąlyga: jei jaunoji atžala nenutrauks ryšį su išsišakojusio azolo kamieniu...

Lietuviškos architektūros idėja yra sena ir drauge jauna kaip jaunasis architektas. Ji dar neišpuoselėta, neišsakyta ir neišsajvota. Mūsų karta turėjo mažai architektų - menininkų. Dar prieš mus neribotos galimybės atrasti ir išreikšti glūdinčias mūsų tautoje paslaptis, supintas su architektūros menu.

Maloniai buvau nustebintas žiūrėdamas į jaunojo architekto diplominių darbų modelį Michigano valstybėje statomos bažnyčios kunigo Bernoto parapijoje. Šį projektą jam teko ginti prieš pripuolamai atvykusius į universitetą iš Indijos ir Prancūzijos architektūros profesorius. Savo uždavinį architektas atliko labai sėkmingai. Projektas imponuojantis, didingas ir moderniškas. Kiek jame yra lietuviškos statybos elementų, sunku dar pasakyti, nes, tenka manyti, kad projektas dar bus moduluojamas. Pastato vingiuojančios linijos, turbūt, dar kils į dangaus mėlynę.

Rimantas Mulokas prieš

Dar kartą apie Pasaulio Lietuvių Studentų Atstovybę

Po vedamojo Dirvoje apie Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresą, autorius gavo pastabų iš šalies, girdi lengviau "pakibiceriuoti", kaip duoti konkrečius pasiūlymus, kiekvienas gali tarti ponams Zapparackui, Kamantui ir Žygui, kad reikėtų Kongreso metu sukurti Pasaulio Studentų Atstovybę, bet ... kas turi kompetenciją ją sukurti? Kokiais pagrindais ji kurtina? pagaliau: ar Atstovybė iš viso reikalinga? Principu sutinku su kritikais, kurių daugumą sudaro aktyvistai, ne teoretikai. Vedamasis liktų tuščia žodžiavimas, jei Kongreso rengėjams nesiūlyčiau apčiuopiamo plano.

Pirmučiausia išidėtinąs pats Kongreso pobūdis. PLJK vyksta globaliniu mastu. Reiškia, mūsų jaunuomenės aktyvūs pastaruoju metu žymiai išsiplėtė. Jaunimo Kongresas yra panlituanizmo išraiška. Panlituanizmo terminą pirmą kartą spaudoje, kitame kontekste, regis, panaudojo Dirvos bendradarbis Antanas Diržys. Panlituanizmas subrendo Pasaulio Lietuvių Bendruomenės steigimu 1958 m. Panlituanizmas yra mūsų tautinės kultūros suvokimo aukščiausias laipsnis, atseit: pasaulyje pasklidę lietuviai sudaro vieningą tautinę bendruomenę, kuri siekia savo gyvybę, kalbą bei tradicijas išlaikyti, kurti ir ugdyti. Panlituanizmas, kaip idėja, yra nesudėtingas; jis yra glaustai ir tiksliai suformuluotas Lietuvių Chartos 13 pastraipsio. Kiekvienas sąmoningas lietuvis galėtų lengvai tas pastraipas išsprasminti. Antra vertus, panlituanizmo įgyvendinimas dėl įvairių sąlygų ir aplinkybių yra įvairiopa: jo vaisiai yra įvairiaspalviai ir nadingi lietuvių kultūros klėstėjimui. Tikimės, jog PLJK rengėjai ras vietos ir laiko savo programoje supažindinti kongresininkus su Lietuvių Charta ir pritaikyti jos dvasią prie Atstovybės kūrimo ir kitų užsimojimų, nes Jaunimo Kongresas kaip tik

ALGIRDAS BUDRECKIS

yra panlituanizmo tęsinys.

Be reikalo kai kurie veikėjai abejoja PLJK rengėjų kompetencija steigti Pasaulio Lietuvių Studentų Atstovybę. Komitetą sudarė ir aprobavo mūsų organizuotos visuomenės aukščiausias organas -- PLB valdyba. Be to, visų kraštų studentų sąjungos pripažįsta PLJK autoritetą. Nėra jokio atvejo, kur krašto LSS boikotuotų kongresą. Anaipat! visų ideologinių studentų sambūriai davė Kongresui savopalaimą. Kongresan vyksta lietuvių jaunimo gyviausios ir veikliausios jėgos. Per jūrų marias atsikrenda pats lietuviškiausias jaunimas -- būsimi L.B. vadai. Jų autoritetas ir svoris savo kolegų tarpe suteikia kongresui papildomą orumą. Ne, negali būti kalbos, kad PLJK kalba ir tebekalbės visos laisvosios lietuvių jaunuomenės vardu.

Bet nukrypstama nuo pagrindinio klausimo, būtent: kokiais pagrindais sukurti PLSA? Šalia Lietuvių Chartos, PLSA turėtų nustatyti bendrus studentiškus tikslus. Atleiskite už plagijavimą, bet, man rodos, kad galima panaudoti modifikuotais JAV LSS įstatuose išreikštais tikslais: 1) Surungti visus laisvojo pasaulio akademinėse institucijose studijuojančius lietuvius ir lietuvių kilmės studentus; 2) Atstovauti juos PLB, kraštų įstaigose bei tarptautinėse organizacijose; 3) Organizuoti bendrą jaunimo veiklą lietuvių bei išlaikyti, Lietuvos laisvei atgauti ir ruošti išlaisvintus Lietuvos atstatymui. Šiame darbe PLSA derina veiklą su PLB ir politinių veiksmų akcija; 4) Rūpintis studentams studijavimo galimybių sudarymu bei pagerinimu, juos informuojant ir organizuojant medžiaginę paramą.

Taigi, PLSA tikslai būpolitiniai, kultūriniai, ir medžiaginiai.

Svarstant organizacinę struktūrą, reikia imti dėmesin dvi veikimo klišes: atstumus ir studijų trumpą laikotarpį. Vadinasi, nuotoliai ap sunkina veikimą, o LSS valdybos -- net pati studentija -- kinta kas du, tris metus. Studentystė yra pereinamoji stadija. JAV LSS-gai ligšiol nepavyko sulipdyti pasaulinio aparato dėl šių kliūčių. Užtat, pražioptojus progą Kongreso metu, vargu, ar bus ateity galima susikonoliduoti. Laikraščio skiltis nei vieta, nei priemonė statuto projektams pristatyti. Tačiau norima bent išskirti ir paryskinti PLSA svarbiausius punktus, būtent: PLSA nariai, organizacinė struktūra, centro organai ir suvažiavimai -- kongresai.

Susirūpinę PLSA steigimu veikėjai turėtų imti pavyzdžius iš LSS įstatų Pasaulio Lietuvių Bendruomenės konstitucijos (priimtos 1958 . VIII . 30 ir 1963 m. Kongrese papildytos). Taipogi, jei autorius neklysta, JAV LSS tarptautinių reikalų komisijos bylose yra įvairių projektų.

Nariais gali ir teturėtų būti kiekvieno krašto LSS. Kur neveikia tokia sąjunga, galima suteikti krašto LSS statusą studentams, jei ten susidaro bent skyrius iš penkių asmenų. Liečiant krašto LSS vidaus tvarką, vertėtų įtraukti straipsnį, kuris pabrėžtų: "Kiekvieno krašto LSS tvarkosi pagal jos priimtus įstatus, prisiiderindama prie vietos sąlygų".

Organizacinė struktūra: vyriausias PLSA organas yra Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresas, kurį sudaro atskirų kraštų atstovai, ir kuris savo ruožtu renka nuolatinį PLSA sekretariatą ir patvirtina PLSA valdybą. Kongresas įvyksta kas penkeris metus, nesant sąlygų suvažiuoti Kongresan, rinkimai pavesti veikiančiai valdybai paštu praveisti. Krašto LSS sudaro PLSA valdybą dviem metams. Valdybos sudarymas pavestas krašto LSS-gom alfabetine tvarka (t.y., kraštų LSS rotaciniu būdu sudaro PLSA valdybas). PLJ Kongresas renka sekretariatą (pageidautina, kad nariai būtų iš vieno krašto) penkeriems metams. PLSA sekretariatas vykdo PLJ Kongreso ir PLSA valdybos nutarimus. PLJ Kongresas taip pat išrenka kontrolės komisiją ir Garbės teismą penkiems metams. Dvilytis vykdomasis organas turi funkcinę naudą. Nuolatinis sekretariatas, priklausys nuo Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso, užtikrintų darbų vykdymo tęstinumą. Dvimetė PLSA valdyba apsaugotų PLSA nuo vieno kito krašto monopolio ir sudarytų sąlygas visiems kraštams aktyviai reikštis PLSA.

Tokie, tuo tarpu, yra

Šv. Antano lietuvių gimnazijos Kennebunkporte pastatas.

ŠV. ANTANO GIMNAZIJOS DEŠIMTMETIS

Šiemet sueina 10 metų, kai atidaryta šv. Antano gimnazija Kennebunkporte, Maine. Minėjimas ruošiamas birželio 5 d. Su dešimtmečio

iškilmėmis jungiama ir šių mokslo metų pabaiga bei abiturientų išleistuvės.

Į gimnazijos dešimtmečio minėjimą atvyksta J. E. vysk. V. Brizgys iš Čikagos. Jis birželio 5 d. 10 vl. atlaikys mišias ir pasakys pamokslą. Po pamaldų apie 11 vl. gimnazijos salėje bus dešimtmečio minėjimas, abiturientų išleistuvių apeigos ir meninė dalis, kurią išpildys patys mokiniai dainomis ir šokiais. Abiturientams brandos atestatus įteiks J. E. vysk. V. Brizgys.

Į gimnazijos dešimtmečio minėjimą asmeniškai pakviesti visi dabartinių mokinių ir ateinančių mokslo metų užsiregistravusių mokinių tėvai. Taip pat pakviesti ir visi gimnaziją baigusieji. Be to, iškilnių dieną laukiama ko daugiausia lietuvių iš tolimų ir artimų vietovių. Visiems ruošiamos vaisės.

Šv. Antano gimnazija šiemet išleidžia 7-tą abiturientų laidą. Per dešimtmetį gimnazija baigė arti 80 mokinių. Girdėti, kad jie visi reiskiasi lietuviškoje veikloje. Be to, beveik visi tęsia studijas kolegijose ir universitetuose. Kai kurie jau užima aukštas vietas mokslo ir valdžios įstaigose.

Gimnazijos vardas per dešimtmetį išgarsėjo. Kasmet mokinių skaicius kyla. Pirmieji mokslo metai (1956) pradėti su viena klase. Gimnazija per keturis metus palaipsniui augo į pilną vidurinę mokyklą su keturiomis klasėmis. Šie mokslo metai pradėti su 90 mokinių. Ateinančioms mokslo metams jau dabar yra virš 100. Prašymai dar priimami. Taip augant mokiniams, iškilo patalpų plėtimo problema. Ją tikimasi laimingai išspręsti, kad visiems lietuvių vaikams čia būtų vietos.

(as)

A. SMETONOS MONOGRAFIJA,

parašyta A. Merklio,

sukėlė didelį tuo leidiniu susidomėjimą. Veikalas plačiai pasklido lietuvių visuomenėje, spaudoje komentuojamas, nagrinėjamas jo gerosios pusės ir iškeliama trūkumai.

Liko nedidelis to veikalo kiekis dar neišplatinas.

Kol dar ne vėlu, užsisakykite tą didelio formato, 786 psl., kietais viršeliais leidinį, siunčiant čeki ar pašto perlaidą:

K. POCIUS
3908 Fir Street
East Chicago, Indiana 46313

arba

DIRVA
6907 Superior Avenue
Cleveland, Ohio 44103

KAINA — 12,50 DOL.

DETROIT

VIKTORĄ GRIŠKONĮ PRISIMINUS

Taip neseniai buvo judrus, gyvas, darbštus Neo-Lithuanijoje ir ALT S-gos Detroito skyriuje. Jo veikla skyriaus narių tarpe buvo atžymėta gegužės 22 d. Detroito jo 5 metų mirties sukakties proga Neo-Lithuaniją ir ALT S-gos skyriaus valdybų rūpesčiu buvo surengtas kuklus paminėjimas. Atlaikytos šv. mišios už jo vėlę, o 12:30 val. Lietuvių Namuose jo bendraminčių, pažįstamų ir draugų akademinio pobūdžio susirinkimas.

Minėjimo programą pravedė Neo-Lithuanas inž. J. Gilvydis. Rūta Kaunelytė padeklamavo — Protėvių žeme — B. Brazdžionio, Asta Banionytė B. Brazdžionio eilėraštį Tau Lietuva ir Marytė Gilvydė — paskaitė V. Kudirkos Maniešiams. Po to, Vl. Pauža, JAV LB Tarybos narys, nušvietė V. Griškonio gyvenimo eigą nuo pradžios mokyklos iki universiteto teisių diplomo ir vėliau advokatūros.

Darbštumas, kuklumas ir draugiškumas lydėjo jį visą gyvenimą. Kun. K. Simaitis trumpu, bet reikšmingu žodžiu apibūdino Viktorą, kaip nuosirdų, gilų kataliką, atlikusį prideramas katalikiškas pareigas. Inž. J. Gaižutis priminė, kad jo neilga pažintis paliko tikro lietuvių brangų prisiminimą. Neo-Lithuanė Audronė Vaitiekaitytė savo žodžiu pagerbė velionį.

LITUANISTINĖ MOKYKLA BAIGIA MOKSLĄ

"Aušros" lituanistinė mokykla Detroito šiuos mokslo metus užbaigs birželio 4 d. šeštadienį pamaldomis šv. Antano bažnyčioje ir iškilmingu aktu šv. Antano mokyklos patalpose. Taigi iš ryto 9 val. 45 min. visų aštuonių skyrių mokiniai renkasi į šv. Antano parapijos mokyklos kiemą, iš kur organizuoti dalyvausime pamaldose, kurios prasidės lygiai 10 valandą. Tėvai ir visuomenė prašomi dalyvauti mokinių pamaldose.

Po pamaldų bus iškilmingas mokslo metų užbaigimo aktas, kurio metu bus atžymėti pažangieji skyrių mokiniai, bus apdovanoti rašinių konkurso laimėtojai ir bus išleista pirmoji laida, baigusi mokyklą "Aušros" vardu. Taip pat pažymėjimus gaus visų skyrių mokiniai, kurie bus perkelti į aukštesnius skyrius. Tėvai prašomi skaitlingai dalyvauti ir pamaldose ir iškilmingame

Detroito ALT S-gos skyrius ir Korp. Neo-Lithuania padalinys gegužės 22 d. paminėjo Viktoro Griškonio 5 metų mirties sukaktį. Nuotraukoje minėjimo dalyviai. Ed. Vasiliausko nuotr.

R. Kaunelytė deklamuoja Viktoro Griškonio mirties sukakties minėjime. Ed. Vasiliausko nuotrauka

Malonu pastebėti, kad minėjimo dalyvių tarpe dalyvavo Neo-Lithuanų Centro Valdybos pirm. Pr. Stanionas ir vicepirmininkė Elvyra Kavaliūnaitė.

Po akademijos, sugiedojus Lietuvos Himną, susirinkusieji Neo-Lithuanų ir ALT S-gos sk. buvo pavaišinti kavute ir užkandžiais. Tavo vietoje, mielas Viktorai, stot tautinis lietuviškas jaunimas, kaip V. Kudirka sakė, kad vietoje išlūžusio stulpo reikia statyti naują ir namas nesugrius. Nors audros mus drasko, mūsų stulpas vėrė, bet mūsų jaunimas parems savo jaunatviškais pečiais ir lietuviškas tautinis gyvenimas liks gyvas.

Minėjimo dalyvis

akte su savo vaikais ir parodyti, jog jų įprasminėti šeštadieniai pažinti tėvų kalbą yra mūsų rūpestis ir kartu džiaugsmas.

Šiais metais mažoka mokinių užsisakė Lituanistinių mokyklų met-

Detroito Aušros lituanistinės mokyklos dalis choristų, kurie su mokyklos choru vyks į Dainų Šventę Chicagoje. Chorui vadovauja St. Slizys. J. Gaižutis nuotrauka

WATERBURY

PAGERBS DR. PETRĄ VILEIŠĮ

Dr. Petras Vileišis, savo nenuilstamu darbu visuomeniniame bare, o ypatinai Lietuvių Bendruomenės organizacijoje yra išvaręs gilią vagą ir iki šiol lietuviškojo arklo nėra paleidęs iš savo rankų. Jis yra nusipelnęs lietuviškos pagarbos.

Dr. P. Vileišiui, kovo 31 d. sukako 60 metų amžiaus. LB Waterburio apylinkės valdyba nutarė surengti šios sukakties atžymėjimą ir sukaktuvinio pagerbimą.

Pagerbimas bus viešas birželio 4 d., 6 val. vak. Schraffts Restorano salėje, Waterbury.

Vieta labai lengvai surandama, nes yra prie pat Interstate 84 kelio, trys mylios nuo miesto centro, vykstant Hartfordo kryptimi.

Oficialią dalį praves Lyvija Bražėnaitė, kalbės JAV LB Tarybos pirm. Vytautas Volertas. Likęs pelnas skiriamas Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresui paremti. Suinteresuotieji apie dr. P. Vileišio pagerbimo pobūdį, prašomi kreiptis šiuo adresu: Juozas Valkauskas, 30 Savings St., Waterbury, Conn. 06702.

LB Waterburio Apyl. Valdyba

HELP WANTED MALE

LATHE HANDS ALL-AROUND MACHINISTS

Top wages, various fringe benefits, paid vacation. Steady work, overtime.

JOHNSON PRECISION WORKS

1516 MILITARY RD. KENMORE, N.Y.

(59-62)

1st CLASS SURFACE GRINDERS CLEAN MODERN SHOP 58 hour week. Days only. Steady work. All benefits & pension. MONARCH TOOL & GAUGE CO. 23450 Telegraph Rd. Southfield, Mich. 313 — 444-1288 (68-69)

DRAFTSMEN

Are required to join a small engineering group close to Providence Engaged in the Design Procurement and Construction of Chemical Plant. Excellent fringe benefits and company benefits.

Send Resume To Box J-W-3-101 Tremont-Room 805 Boston, Mass. (60-62)

birželio 26 d. sekmadienį. Tikslus laikas ir vieta bus pranešta vėliau. Ši repeticija privaloma tik vykstantiems į Dainų Šventę.

St. Slizys

HELP WANTED MALE

1st CLASS PLASTIC MOLD MAKERS TOOL MAKERS PANTOGRAPH OPERATORS Steady year round employment. Full benefits, overtime. Opportunity for advancement with progressive tool shop.

H. H. MOLD CO. 47535 Burton Rd. Utica, Mich. 731-1210 (54-63)

DIE MAKERS Leaders or journeymen experienced on small blank, form, and progressive dies. Steady work on day shift. Fringe benefits and overtime.

BARCY-NICHOLSON CO. 8100 Joy Rd. Detroit, Mich. (54-67)

JOURNEYMEN DIE MAKERS To build small progressive dies from part prints. Full or part time. Top wages & overtime. Life and hospitalization, fringe benefits. Steady work.

CASS MACHINE 691 ANTOINETTE DETROIT, MICH. (58-67)

UNSKILLED HELP

To run drill presses. Full or part. Steady work. Top wages & overtime. Life and hospitalization. Fringe benefits.

CASS MACHINE 691 ANTOINETTE DETROIT, MICH. (58-67)

CRANE OPERATORS

STEEL WAREHOUSE. EXPERIENCED ON OVERHEAD CRANES. SECOND & 3rd SHIFTS.

KASLE STEEL CORP.

4343 Wyoming Dearborn, Mich. (58-64)

HELP WANTED FEMALE

REGISTERED NURSES AND LICENSED PRACTICAL NURSES

OPENINGS FULL AND PART TIME SALARY DEPENDING ON EXPERIENCE REGISTERED NURSES \$3.50 Shift DIFFERENTIAL LICENSED PRACTICAL NURSES \$1.50 Shift DIFFERENTIAL PLUS MANY OTHER BENEFITS. CALL, WRITE OR APPLY AT WILLIAM BEAUMONT HOSPITAL EMPLOYMENT OFFICE 3601 W. 13 MILE ROAD ROYAL OAK, MICH. 549-7000 (49-62)

OPPORTUNITIES FOR PROFESSIONAL HELP REGISTERED NURSES

For all services & shifts. Good starting salary differential for evening & night duties. Salary review after 6 months.

INSTRUCTORS—FOR SCHOOL OF NURSING

Salary commensurate with experience & ability. Excellent working conditions. Liberal fringe benefits. Apply call or write Personnel Director BUTTERWORTH HOSPITAL 100 MICHIGAN AVE. N. E. GRAND RAPIDS, MICH. (57-66)

REGISTERED NURSES

For staff positions all services, all tours. Salary range \$415.87 to \$476.52 monthly. Differential for evening and night tours, and for charge responsibilities all tours. Time and one-half for overtime. Liberal fringe benefits including special assistance to nurses being graduated this year to help pay off nursing school loans, and to others for additional education if desired. Orientation programs planned according to need including refresher courses. Contact Director of Nursing, Memorial Hospital, Owosso, Mich. (59-61)

RELIGINIS KONGRESAS WASHINGTON

Šiluvos Paminklinės Koplyčios ir Lietuvių Religinio Kongreso Komitetų ruošiamame muzikos — literatūros vakare, Washington, Statler Hilton viešbutyje, š. m. rugsėjo mėn. 3 d. — šeštadienį, ir ten pat rengiamame bankete, rugsėjo mėn. 4 d. — sekmadienį, meninės programos atlikime sutiko dalyvauti sekantieji solistai: Prudencija Bičkienė, Roma Mastienė, Antanas Pavasaris ir Jonas Vaznelis. Šeštadienio chorinės programos atlikime sutiko dalyvauti New Yorko Vyrų Choras, vadovaujamas Vlodo Baltrušaičio. Sekmadienio bankete chorinę programą sutiko atlikti Dainavos Ansamblys, padidintas Alice Stephens Ansambliu ir Chicagos Vyčių Choru, diriguojamas Petro Armono. Tas pats choras, susidedantis iš maždaug 150 giesmininkų, solo partijoms įsijungiant Prudencijai Bičkieniui ir Jonui Vazneliui, šventovėje ant vargonų giedos lotyniškas Juozo Naujalo "Vulnerum Christi" mišias ir atliks kitus kūrinius.

Keturi lietuviai kompozitoriai sutiko šiem dviem vakarams sukompnuoti keturius kūrinius koncertinė forma, solistams su fortepijono palyda, Julius Gaidelis rašo muziką "Tikindųjų Maldos" invokacijoms ir į jas atsakymams, pavieniems solistams ir solistų kvartetui su fortepijono palyda, "Švč. Mergelės Marijos Trilogiją" kūrė sekantieji kompozitoriai: 1. Jonas Zdanis rašo muziką Antano Jasmanto eilėraščiui "Juodbruvė Mergaitė" (iš leidinio "Gruodas"), mezzosoprano solo su fortepijono palyda, 2. Tėvas Bruno Markaitis, S. J., rašo muziką Kotrynos Griškaitės eilėraščiui "Nenuženk nuo Akmens" (iš leidinio "Širdis Pergamentė"), sopranui solo su fortepijono palyda, 3. Jeronimas Kačinskis rašo muziką Elenos Tumienės eilėraščiui "Lietuvos Karalienė" (iš leidinio "Karaliai ir šventieji") bosui solo su fortepijono palyda. Be to, sekmadienio bankete bus pirmą kartą išpildyta Juozo Gruodžio kantata, parašyta Bernard Brazdžionio eilėraščiui "Garbė Tau, Viešpatie" (iš rinkinio "Per Pasaulį Keliauja Žmogus"), mišriam chorui.

HELP WANTED FEMALE

INSTRUCTOR: Psychiatric experience in nursing, class room teaching, clinical study and/or supervision. Baccalaureate degree desirable. Michigan registered or eligible. Salary open. Three-hundred-bed general hospital, 30-bed psychiatric unit. School of nursing with diploma program. Write or call collect, Karl F. Greth, Director of Personnel & Special Services, W. A. Foote Memorial Hospital, Jackson, Mich. (60-65)

SCHOOLS

SACRED HEART SCHOOL

RESIDENT SCHOOL FOR BOYS GRADE 4—THROUGH—8 BROTHERS OF THE SACRED HEART ANDOVER, MASSACHUSETTS (57-64)

DIVIDEND CHECKS MAILED QUARTERLY ON INVESTMENT SAVINGS ACCOUNTS

4 1/2%

We Invite Your Savings

ST. ANTHONY

SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

Joseph F. Gribauskas, Exec. Secy.

1447 SO. 49th CT. • CICERO • 60650 • PHONE 656-4330

HOURS: MON. 9-5; TUES., THURS., FRI. 9-5; SAT. 9-1; WED. CLOSED

CICERO, ILLINOIS

• M. Rudokienė įteikė Dirvai brangią ir vertingą dovaną — Lietuvių Enciklopedijos 7 tomas, išleistas dar Nepr. Lietuvoj.

Poniai Rudokienei už tokį malonų prisiminimą ir dovaną Dirvos redakcija reiškia nuoširdžią padėką.

• Šv. Kazimiero Lituanistinės Mokyklos mokslo metų užbaigimo programa bus birželio mėn. 5 d., 3 val. po pietų.

Visi kviečiami gausiai atsilankyti. Mokinių dalyvavimas būtinas.

• Naują lietuvišką svetainę Clevelande atidarė Jonas Sajevičius. Svetainė randasi 6901-03 Superior Ave., šalia Dirvos.

Vėsinamoje, naujai atremontuotoje svetainėje yra stalas biliardui lošti, geras gerimų ir valgių bufetas.

• Pavasario koncertai, kuriuos ruošia Clevelando orkestras, diriguoja jama s Louis Lane, vyks Severance

Hall nuo birželio 22 iki liepos 1 d. Bilietai jau parduodami Severance Hall kasoje ir Burrows krautuvėse.

Sudaryta įdomi koncertų programa su išgarsėjusiais solistais.

Ilgėsių pertraukų metu bus galimybių pasivaikinti bufete.

Koncertų pradžia 8:30 v. vak.

• Sąžiningiausia patarnavimą visais draudimo reikalais, gausite paskambinę patyrusiam draudimo atstovui V. Giedraičiui tel. 944-6835.

IŠNUOMOJAMAS BUTAS
6 kamb. ir garažas. 65 dol. mėnesiui. 1248 E. 79 gt.
Teirautis tel. 431-2590.
(61-63)

HELP WANTED MALE

ELECTRICIAN

for machine tool and panel wiring. Steady employment. Excellent company benefits.

APPLY IN PERSON
AMERICAN MONORAIL CO.

1111 E. 200 ST.
216 — 486-5000
EUCLID, OHIO 44117

(Located between Euclid and St. Clair Ave.). Public transportation via CTS bus from Windermere station.

An Equal Opportunity Employer (58-66)

STASIO BARO
PLOKŠTELĖ
jau gaunama **DIRVOJE.**
Kaina - Mono -- 6 dol.
Stereo -- 7 dol.

Užsisakant paštu, prašome prisiųsti 25 c. persiuntimo išlaidoms!

Mūsų įžymaus solisto įdainuotos operų arijos, grojant Stuttgarto simfoniniam orkestrui, diriguojant komp. DARIUI LAPINSKUI, suteikia ne tik malonią staigmeną, bet kartu tai yra reprezentacinė dovana bet kuriai progai.

Užsisakant siųskite čekį ar money order adresu:

DIRVA,
6907 Superior Ave.,
Cleveland, Ohio 44103

Naturally
SUPERIOR SAVINGS
SINCE 1909
13515 EUCLID AVE.
6712 SUPERIOR AVE.
CLEVELAND

HOME and
REMODELING
LOANS
.....
INSURED SAVINGS

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui
Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185th St.
KE 1-7770

MACHINISTS

Tool Room

Must be able to set up and operate wide variety of machine tools, and willing to work nights. Contact

CLEVELAND WELDS PLANT
General Electric Co.

1133 E. 152 St.
Phone 266-4279

An Equal Opportunity Employer (60-61)

MACHINE HELP WANTED

TOOLMAKERS

experience on making cutting tools for multiple & spindle screw machines & turret lathe.

TURRET LATHE

SETUP & OPERATE

BROWN & SHARPE

AUTOMATIC

SETUP & OPERATE

MAINTENANCE MECHANICS

Experience on machines & maintaining above machines. Steady employment, high hourly rate plus bonus, paid and vacations and holidays, fully paid hospital sickness and pension plans. Uniforms furnished. Apply weekdays 9-11 a.m.; 1-3:30 p.m.

HANSEN MFG. CO.

4031 R. 150 St.
Cleveland, Ohio

(58-67)

ENGINEERS

AMERICAN MONORAIL OPPORTUNITIES

FOR

ELECTRICAL MECHANICAL

OR

STRUCTURAL ENGINEERS

AND

DRAFTSMAN

With manufacturer or material handling equipment. Day shift. Steady employment. Excellent fringe benefits. Apply in person.

AMERICAN MONORAIL CO.

1111 E. 200 486-5000
(Located between Euclid and St. Clair Ave.)

Public transportation via CTS bus from Windermere station.
An Equal Opportunity Employer (60-61)

HELP WANTED FEMALE

NURSES REGISTERED

General duty—All shifts, good starting salary, fringe benefits. Write or call Director of Nurses.

POLYCLINIC HOSPITAL

6606 CARNEGIE AVE.
431-9433

• Apdraudos reikalais geriausius patarnavimus galite kreiptamiesi į Z. Obelenį tel. 531-2211.

TYLŲJĮ KULTŪRININKĄ APLANKIUS

Yra kultūrininkų, kurių vardų nerandame laikraščių puslapiuose. Į juos nėra atkreiptos ir plačiosios visuomenės akys. Tačiau ir jie dirba didelį kultūrinį darbą. Jų namus puošia knygų lentynos, stalai nukrauti lietuviška spauda ir žurnalais. O kada iškyla koks rimtas reikalas, tie tylūs kultūrininkai iš sunkiai uždirbto cento atiduoda didelę dalį rimtam visuomeniniam reikalui paremti. Tokių tarpe randame ir čekagiškį VINČĄ URBONĄ.

Vieną dieną aplankau jį bute. Tik ką grįžęs iš darbo, bet rankoje laikė lietuvišką laikraštį besekdamas mūsų gyvenimo apraiškas. Jis savyje slepia daug ką žmogiško, kilnaus ir prasmingo. Nesenai jis tapo ir Vilties draugijos šimtininku, o kai nusileido "Traviatos" paskutinio spektaklio uždanga ir buvo paskelbta lietuviškos operos "Gražinos" pastatymo data, Vincas Urbonas pirmas įteikė Lietuvių Operos vadovybei 500 dolerių auką, tuo pradėdamas "Gražinai" pastatytį vajų. Iš kasdieninių temų nuklystame į praeitį, dar toliau, į nepriklausomą Lietuvą, į laisvės metus.

-- Sakyk, mielas Vincas, gal ką turėtum įdomaus iš savo jaunystės papasakoti? -- lyg nieko dėtas metu klausimėli.

-- Gal ir būtų patys gražiausi gyvenimo metai — jaunystė. Ir vaikystė — įdomi. Esu krikščionis, istoriniam Vilniuje Aušros Vartuose ir ten praleidau vaikystės dienas. Ilgą laiką praleidau Aukštaitijos lygumose. Jas labai mėgau. Mėgau lietuvišką kaimą ir jo jaunimą. Iš profesijos esu mokytojas, todėl visą savo gyvenimo dalį praleidau su jaunimu ir gerėjau jį, kai mačiau nepriklausomojo gyvenimo metais jį bedirbantį Lietuvai. Šalia savo tiesioginių pareigų visą liuoslaikį esu praleidęs lietuviškų organizacijų veikloje, o visa širdimi buvau pamėgęs Lietuvos šaulius, su kuriais, ypač Radviliškyje, teko ilgokai dirbti. Savo jaunystėje esu praleidęs daug sunkių gyvenimo dienų ir daug laimingų valandų. Mano gyvenimo vidurdienį buvo praskaidrinusi ir mano geroji žmona Bronė, kuri praėjusią vasarą čia mirė, mano gyvenime palikdama didelę žaizdą. Ji taip pat buvo mokytoja, mėgo dainą, muziką, knygą ir laikraštį. Todėl ir mūsų namus puošė šios kultūrinės vertybės.

-- Kur praleidote karą, tremties dienas ir kaip sekėsi Amerikoje? -- Karo audras praleidome Vokietijoje, drauge su tūkstančiais kitų lietuvių. Karo audros nutilus, prisiglaudėme didžioje tremtinių stovykloje Hanau a.M. Vokietijoje. Čia teko dirbti mokytojo darbą, redagavau sieninį laikraštį Hanau Lietuviai, kuriuos pergabėnu ir į

Ameriką. Jis įdomus tuo, kad jame atsispindi visas Hanau lietuvių kultūrinis, ekonominis ir politinis gyvenimas. Vertinga medžiaga istorikui. Ją saugau ir manau perduoti po paruošimo Lietuvių Archyvu. Be to,

mūsų spaudą bendrai?

-- Lietuvišką knygą mėgstu ir daugumą perskaičiau. Pagal esamas sąlygas kūrėjas sukūrė geras knygas. O kad ir silpnėsnę, vis savą knygą į rankas imu. Lietuviška knyga, prisipažin-

Vincas Urbonas, vidury, įteikia 500 dolerių čekį Chicago Lietuvių Operos valdybos pirmininkui Vytautui Radžiui ir Margaritai Momkienei.

Hanau stovykloje redagavau mūsų mažiesiems "Gimtinės Žiburėlius", kurių pasirodė bene 4 knygtės.

Po visų klajojimų pasiekėme Ameriką. Pradžioje gyvenimas klostėsi gerai. Įsikūrėme neblogai. Tik po kelių metų liga pradėjo laužti žmonelės sveikatą ir po ilgų sirgimo metų išsiskyrėme su ja amžinai. Tas manąjį gyvenimą labai sukrėtė ir dabar gyvenu nerimo dienas.

-- Kas paskatino paaukoti tokią stambią sumą operos "Gražina" pastatymui. Be to, ir kitus fondus remiate. Iš kur lėšų imate. Juk tik paprastas darbininkas esate?

-- Minėjau, kad manoji žmonelė labai gerėjosi lietuvių operos laimėjimais ir labai norėjo išgirsti savąją operą "Gražiną". Bet nebesulaukė tos laimingos dienos. Todėl brangindamas jos atminimą ir vertindamas jos atliktus kultūrinius darbus ir paskyriau 500 dolerių "Gražinos" pastatymui jos mielumam vardui atminti. Jos vardą įmažinau ir į Lietuvių Fondą. Tegul jos, kaip buvusios mokytojos, skelbtos idėjos nemiršta ir tegul mūsų jaunoji kartė auga ir stiprėja lietuviškoje dvasioje, LF finansine parama besinaudodama. Prisiminiau ir Vilties draugiją. "Dirva" man patinka. Ji dvelkia gyvastingu, patriotišku ir aštriu žvilgsniu seka mūsų kultūrinį, visuomeninį ir politinį gyvenimą. Ir manoji šimtinė teprisideda mažu lašeliu prie "Dirvos" gyvastingumo išlaikymo ir Vilties draugijos stiprinimo. Tiesa, esu paprastas darbininkas, kaip ir daugelis iš mūsų. Nedaug ir gyvenimui tereikia, juk vienas likau. Tad uždirbtu centu ir dalinuosi su sunkių kultūrinį darbą dirbančiais.

-- Matau, esate perskaitę daug mūsų autorių knygų ir žurnalų. Ką galėtumėte apie juos pasakyti, kaip vertinate

siu, gėriuos. Spauda, ypač periodinė, kartais padvelkia monotoniškumu. Mėgstu įvairumą, tiesų ir drąsų žodį, tačiau nemėgstu tuščių intrygų, asmeninio šmeižto, ko mūsų spaudoje dažnokai pasitaiko. Mūsų gyvenimas labai įvairus, netikras, tad ir tuščios kovos būdai man svetimi. Šiaip labai vertinu savąją spaudą ir su ilgėsiu laukiu malonaus vakaro, kada galėsiu vėl keliauti laikraščio puslapiams.

Baigę pasakojimus Vincas Urbonas ir čia pat pradėjome komentuoti paskutiniuosius mūsų veiklos įvykius.

Jurgis Janušaitis

NEGAUNA TELEFONO

Tuo metu, kai didžiojamasi, kad jau iš Vilniaus net ir į Kauną ar Šiaulius esą ar netrukus bus galima telefonuoti automatiškai (ir kai kitur automatiniai telefonai siekia per visą kontinentą), Naujosios Vilnios muzikos mokyklą telefono iš viso dar neturi ir veltui stengiasi gauti bent lygiagrečiai telefoną (ant vieno linijos) su gretima pradine mokykla. Tėvų komiteto pirmininkas per Sov. Litva laikraštį teiraujasi, nejaugi tokio klausimo negalima sutvarkyti be Ryšių ministerijos sprendimo... Ryšių ministerijos padalinys ("Sąjunginė-respublikinė ministerija") yra ten pat, Vilniuje, bet be Maskvos viršininkų leidimo telefono mokykloje kažkaip nepajėgia įrengti. (ELTA)

PAGAL PLANĄ PASITRAUKĖ

Dvidešimtis keturi žymieji komunistų partijos CK nariai iš Maskvos jau viešai atsiėmė savo "garbės kandidatūras" iš rinkiminių komisijų Lietuvoj ir kitur. Tai buvo padaryta lygiai tokiu pačiu būdu, kaip buvo daroma Stalino ir Chruščiovo laikais. Jie buvo pasiūlyti kandidatais visoj eilėj rinkiminių apylinkių ir Lietuvoj, nes toks buvo duotas ženklas iš Vilniaus ar gal net ir Maskvos partijos raštinių. Dabar, dėkodami už garbę ir pasitikėjimą, jie priima tik po vieną pasiūlymą, iš kandidatavimo kitose apygardose "atsisakydami". Pavėlavusios apygardos dabar jau "sitūlys" tik po vieną kandidatą iš ten pat gyvenančiųjų tarpo. Ne-trukus jau bus aišku, kad bus "išrinkti" į Maskvos "parlamentą". Galutinai "rinkimų" rezultatai bus žinomi dvi ar net tris savaites prieš "bal-savimą". (ELTA)

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

E. ST. LOUIS

ALT S-gos SKYRIAUS
SUSIRINKIMAS

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos East St. Louis Apylinkės skyriaus nariai turėjo malonią progą susirinkti gegužės mėnesį 14 d. naujoje Dr. Pauliaus ir Aldonos Švarcų rezidencijoje, Mascoutah, Ill. Į susirinkimą atsilankė ir svečiai iš Chicagos: Standard Federal Savings & Loan Assn. viceprezidentas Antanas Kašuba su ponia, kurie buvo atvykę į kontrolierių suvažiavimą St. Louis mieste. Svečias, kaip ALTS-gos Chicagos skyriaus narys, buvo paprašytas tarti žodį.

Skyriaus pirmininkas Bronius Tiškus atidary-

damas susirinkimą pažymėjo, jog šio skyriaus narių susirinkimo vienas iš tikslų yra išklausti Dr. P. Švarco pranešimo iš ALTS Tarybos suvažiavimo, o taip pat ir išgirsti išpučius apie DIRVOS 50-ties metų sukakties minėjimą. Šalia einamųjų reikalų dar buvo atžymėta, jog skyrius prie DIRVOS sukakties prisidėjo papildomai sukeldamas virš 125 dolerių aukų ir skelbimų formą.

Pavasarinis skyriaus narių ir svečių vakaras buvo nutartas prarasti šių metų birželio mėn. 5 dieną 5 val. vakaro (sekmadienį) Fisher's Sveikatinės Vesta Room patalpose 2100 West Main, Belleville, Ill. Atskiri pakvietimai nebus siunčiami ir visi maloniai kviečiami atsilankyti.

Iėjimas tik \$1.00 ir visi galės pasirinkti užkandžius ir gėrimus pagal savo skonį. Vakaras bus pavairinamas nuotakingos šokių muzikos.

Be to, skyriaus narių ir bičiulių vasaros išvyką suorganizuoti ir prarasti buvo pavesta: Al. Paulikaičiui, J. Lujai, Vl. Tervydžiui ir A. Goberiui. Jie vėliau praneš, kur šioji gegužinė ir kuomet įvyks. Sekantis skyriaus narių susirinkimas nusistatytas prarasti Town and Country, St. Louis County, antroje birželio mėn. pasėje. (r)

SAN FRANCISCO

PAVYKĖS VAKARAS

Gegužės 21 d. čia įvyko daugumos seniai lauktas ir pageidautas lietuvių susipažinimo vakaras. Dalyvavo virš 70 asmenų. Turint galvoje, kad čia pastaruoju metu yra apsigyvenę virš pusantro šimto lietuvių šeimų bei pavienių asmenų, tai nebuvo didelis skaičius. Tačiau vakaras praėjo gražioje susipažinimo nuotaikoje. Dalyviai buvo daugiausia jauni, kai kurie jau lietuviškai kalbėti primirę arba dar nespėję kaip reikiant savo tėvų kalbos pramokti. Tačiau visus jungė lietuviška daina. Kai pagaliau atėjo laikas skirstytis ir vykti namo, daugumas darė tai nenoromis, susitarė dar pakelti vieni pas kitus užsukti, nors dar vos tik prieš kelias valandas tebuvo susipažinę.

Pastaruoju metu čia yra išsikūręs nemažas būrelis lietuvių inžinierių ir bręsta reikalingas steigti Lietuvių Inžinierių ir Architektų Sąjungos San Francisco skyrių, kuris atrodė netrukus ir bus įsteigtas. Taip pat atrodė, čia būtų nebloga dirva ir Lietuvos Dukterų draugijai. Slidinėtojų klubas bei medžiotojų ir meškeriojų draugijos jau veikia, nes joms veikti sąlygos čia yra idealios.

Universitete — kruopštus studentas, korporacijoje — drausmingas korporantas. 1939 m. jau Studentų Korporacijos "Ramovė", vicepirmininkas. 1940 m. bolševikams užplūdus Lietuvą, rugsėjo mėnesį areštuojamas NKVD su kitais korporacijos valdybos nariais ir uždaromas į Kauno sunkiųjų darbų kalėjimą. 1941 m. birželio išvežimų metu NKVD ieškomas, bet įgimtas džiūkiškas apskurmas apsaugo nuo žiaurios nelaimės.

Vokiečių-rusų karas. Vėl tęsiasi studijos universi-

Sukaktuvinininkas dr. D. Degesys

Dr. Danieliui Degesiui 50 metu

Daugeliui Amerikos lietuvių pažįstamas, ypatingai clevelandiečiams, jaunas, visuomet besišypsas, veidas — tai dr. Danielius Degesys. Birželio 1 d. jam sueina 50 metų amžiaus.

Užgimė dzūkų Dauguose, mokytojo šeimoje. 1936 m. dzūkų sostinėje, Alytuje baigė valstybinę gimnaziją, vėliau Karo Mokyklą Kaune baigė atsargos j. leitenanto laipsniu.

1937 priimtas į V. D. Universiteto Medicinos fakultetą. Tuo pačiu metu įstojo į Studentų Atsargos Karininkų Korporaciją Ramovė.

Universitete — kruopštus studentas, korporacijoje — drausmingas korporantas. 1939 m. jau Studentų Korporacijos "Ramovė", vicepirmininkas. 1940 m. bolševikams užplūdus Lietuvą, rugsėjo mėnesį areštuojamas NKVD su kitais korporacijos valdybos nariais ir uždaromas į Kauno sunkiųjų darbų kalėjimą. 1941 m. birželio išvežimų metu NKVD ieškomas, bet įgimtas džiūkiškas apskurmas apsaugo nuo žiaurios nelaimės.

Vokiečių-rusų karas. Vėl tęsiasi studijos universitete. Studijos baigiamos 1943 m. kovo 15 gydytojo diplomu. Tai vokiečių okupacijos metas. Draugai pogrindyje, bet ir dr. Danieliui pogrindis nesvetimas. Draugams atsidūrus už "grotų", jis juos palaiko moraliai ir materialiai.

Vieną dieną, prof. MažilioKlinikoje, sutinka gražią mergaitę, IV kurso medicinos studentę, Romą Rudaitę. Tas susitikimas baigėsi 1944 vasario mėnesį vestuvėmis.

Bolševikai vėl grįžta. Jau na pora atsiduria Vienoje. Dr. Danielius pradeda chirurgo karjerą pas prof. Finster, Vienos Universiteto Klinikoje, apsisprendęs būti gydytoju chirurgu. Nelaimingas karas nelaimingai baigiasi ir dr. Danielius su žmona atsiduria Augsburge, lietuvių stovykloje ir pradeda dirbti Seravatus Stiff — tremtinių ligoninėje, kaip chirurgas. Šeimoje atsiranda pirma atžala — sūnus. Būnant dzūku iš Dainavos šalies, sūnui vardas turi būti Dainius.

1949 m. jau Clevelande. 1950 m. vienas pirmųjų išlaiko egzaminus ir Superior gatvėje atidaro kabinetą bendrajai praktikai. Tuo pačiu metu pradeda dirbti Cuyahoga County Coroners padėjėju ir dirbo keletą metų. Bet peilis neduoda ramybės, o bendra praktika — ne prie širdies. Dr. Danielius uždaro kabinetą ir išeina 3 metų chirurginiam pasiruošimui šiame krašte.

Dr. Degesys yra vienas tu, kurie sukūrė Ohio Lietu Gydytojų Draugiją. Jis kelis kartus buvo draugijos pirmininku, daugelį kartų ir šiuo metu yra valdybos narys.

Jau Amerikoje šeimoje atsirando dar vienas sūnus — Gintaras.

Dr. D. Degesys žinomas Clevelande ne tik kaip mokas klasišku būdu vartoti chirurginį peilį, bet ir kaip gvdvtojas lietuvis visuomeninkas, skaitas paskaitas, rašes ir rašas Dirvoje mediciniskais klausimais.

Ilgiausių Metų!

V. L. R.

NEW YORK

• Maironio lituanistinė mokykla Brooklyne, N. Y., ruošiasi iškilmingai užbaigti savo mokslo metus birželio 11 d., 6 val. vak., ukrainiečių mokyklos salėje, netoli Apreiškimo lietuvių bažnyčios.

Programoje: abiturientų išleistuvės, pirmųjų mokinių pagerbimas, konkurso laimėtojų pasirodymai, Jaunimo metų minėjimas. Tautinių šokių grupė, vadovaujama J. Matulaitienės, pasirodys su naujais šokiais. Šokiams gros Starolio orkestras, veiks bufetas.

CHICAGO

• "Aukso žįsies" filmas, žiurovams pageidaujant, bus pakartotinai rodomas Chicago, McCormick Place Mažajame Teatre birželio 5 d., sekmadienį, dviem seansais: 2:30 (\$1.50) ir 5 (\$2.00) val. popiet. Bilietai prie įėjimo.

AUKOS DIRVAI

V. Kiaunė, Easton, Pa.\$1.00
K. Cicėnas, Chicago 4.00
M. Židonis, New Haven 1.00
P. Vėbra, Chicago 4.00
R. Česonis, Louisville, Ky. 1.00
Dr. V. Bagdonas, Oak Lawn, Ill. 4.00
M. Zavackas, Winnipeg, Canada 2.00
P. Valiūnas, Torrington, Conn. 4.00
J. Naras, Philadelphia 2.00
A. Sajauskas, Baltimore, Md. 2.00
J. Kaseliūnas, Medellin, Columbija 1.00
B. Vaičaitis, Winnipeg, Canada 1.00
M. Ulėnas, Brooklyn 1.00
V. Janušauskas, Montreal, Canada 1.00
Ed. Zabarskas, Chicago 1.00
J. Gaizutis, Detroit 4.00
M. Manomaitis, Boston 5.00
A. Petrauskas, Dearborn, Mich. 4.00
S. Šiaučūnas, Chicago 2.00
Br. Žolpys, Toronto 5.00
A. Kušlis, Watertown 4.00
J. Luja, Collinsville, Ill. 4.00
V. Dautartas, Wickliffe, Ohio 4.00

Tvirtam tautinės minties puoselėtoji

A. + A.

VINCUI ŽEMAIČIUI

mirus, jo žmonai ANELEI ŽEMAITIE-NEI, VINCENTINAI ir JONUI JURKŪNAMS, VYTAUTUI ir BIRUTEI ŽEMAIČIAMS, giminėms ir artimiesiems nuoširdžią užuojautą reiškia

Amerikos Lietuvių
Tautinės Sąjungos
Valdyba

Brangiai motinai

AGNIEŠKAI JAKŠEVIČIENEI

mirus Lietuvoje, jos sūnui rašytojui ir

Dirvos bendradarbiui VYTAUTUI

ALANTUI ir šeimai nuoširdžią

užuojautą reiškia

Dirvos Redakcija

Mieliems Bičiuliams IRENAI ir

VYTAUTUI ALANTAMS,

mylimai motinai ir uošvienei

AGNIEŠKAI JAKŠEVIČIENEI

Lietuvoje mirus, nuoširdžią užuojautą

reiškia

Karolis ir Stefa Baliai
Jurgis ir Elena Baubliai
Povilas ir Birutė Čekai
Kazys ir Elena Karveliai
Antanas ir Genė Norai

Mylimam broliui

KOSTUI ČIURLIONIUI

tragiškai žuvus, p. K. MARTUSEVIČIENEI ir artimiesiems gilią užuojautą reiškia

Ohio Lietuvių Gydytojų žmonos

Tragiškai žuvus

KOSTUI ČIURLIONIUI

motiną p. O. ČIURLIONIENĘ ir seserį p. K. MARTUVIENĘ giliai užjaučiame

R. ir D. Degesiai

A. A.

APOLONIJAI MEILUVIENEI

Lietuvoje mirus, dukteriai p. A. KUBILIŪNIENEI, šeimai ir artimiesiems reiškiamą gilią užuojautą

Ramanauskų šeima

GERIAUSIAI PAILSĖSIT PER SAVO ATOSTOGAS
LIETUVIŠKOJE JANSONŲ VASARVIETĖS
CAPE COD VILoje

"AUDRONĖ"

87 East Bay Rd., Osterville, Cape Cod, Mass.
Tel. (Area 617) 428-8425

- Vila Audronė yra apsupta didelio pušų, beržų ir kt. dekoratyvinių medžių parku. Daug vietos poilsiui ir žaidimams.
- Erdvūs kambariai, rami ir jauki aplinkuma.
- Visai arti šiltos srovės, privatus atviros jūros plažas (7 min. pėsčiom).
- Geras lietuviškas maistas.

Atidaroma vasarą nuo BIRŽELIO 18 D. iki RUGSĖJO MĖN. 15 D. ir jau dabar priimami užsakymai.

Kreiptis: DR. ED. JANSONAS, 15 ROSEDALE ST., BOSTON, MASS. 02124. TEL. 288-5999, o po BIRŽELIO 18 D. tiesiai į vilą AUDRONĖ — CAPE COD, MASS., MARIJA JANSONAS.

Visi maloniai kviečiami atvykti į šią gražiausią ir didžiausią Cape Cod žalumynuos paskendusią lietuvišką pajūrio vilą.